

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β'.
ΤΕΥΧΟΣ ΙΗ'.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
1902

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ 22α

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 1,20

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐτησία δρ. 12 — Ἐξάμηνος δρ. 6 — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ εἰς χρουσόν.

ΕΤΟΣ Β΄.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1902

ΤΕΥΧΟΣ ΙΗ΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗΣ. Σιγανὸ φαρμάκι. (Διήγημα).
 LUIGI FALCONI. Τὰ σιγίλλα διὰ μέσου τῶν αἰώνων. (Ἱστορικὴ μελέτη). Μετάφρασις Κ. Καιροπούλου.
 ΑΓΓ. ΤΑΝΑΓΡΑ. Εἰδύλλια τοῦ Σαρωνικοῦ.
 Ρ. BARBIER. Τὸ πρότυπον (Δρᾶμα, κατὰ μετάφρασιν Γ. Βοττζαλίδου). (Συνέχεια)
 ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ. Ἡ ζωγραφικὴ ἐν Ἑλλάδι (Συνέχεια).
 ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ. Στὴν ἰδέα (Ποίησις).
 ΛΑΚΥΘΝΟΣ-Κευθμῶνες καὶ ἄλγη
 ΑΙΜΥΛΙΑΣ ΚΟΥΡΤΕΛΗ. Θανάτου χώρα... (Ποίησις).
 ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Σιδηρὰ Διαθήκη. (Συνέχεια).
 ΑΔΙΟΡΘΩΤΟΥ. Πρὸ τῆς ἀβύσσου. — Ὁ ὠραιότερος χορὸς. (Σατυρικὰ διηγήματα).
 ΔΑΦΝΙΔΟΣ. Σημειώσεις ἐνὸς μηνός.
 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ I Ἀρχαιολογία. — Ζωγραφικὴ. — Γλυπτικὴ).

ΕΙΚΟΝΕΣ :

Ρ. CHABAS. Τελευταῖαι ἀκτίνες. (Φωτοτυπία).
 ΜΑΧ. ΚΛΕΙΝ. Κρήνη. (Φωτοτυπία).
 J. JEFVRE. Ψυχὴ. (Φωτοτυπία).
 ΜΑΡΙΑΣ ΕΚΟΥΦΟΥ. «Πινακοθήκη» (Βιγνέτα).
 ΜΑΡΙΑΣ ΕΚΟΥΦΟΥ. Σιγανὸ φαρμάκι (Ἡ κοῦκλα).
 FR. INNOCENT. Μῦθος.
 Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ. Σπουδὴ.
 Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.
 ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Πεθαμένος ἄγγελος.
 VIRGINIA PRALL. Πρὸ τοῦ Σταυροῦ.
 ΣΤ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Πρὸ τῆς ἀβύσσου. (4 εἰκόνες).
 ΣΤ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Ὁ ὠραιότερος χορὸς. (3 εἰκόνες).
 Β. ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΝΗ. Θαλασσογραφία.
 ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΕΣ. — ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ. — ΤΙΤΛΟΙ.

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΠΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Ἄντι Δραχ. 12

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΚΡΥΦΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ,"

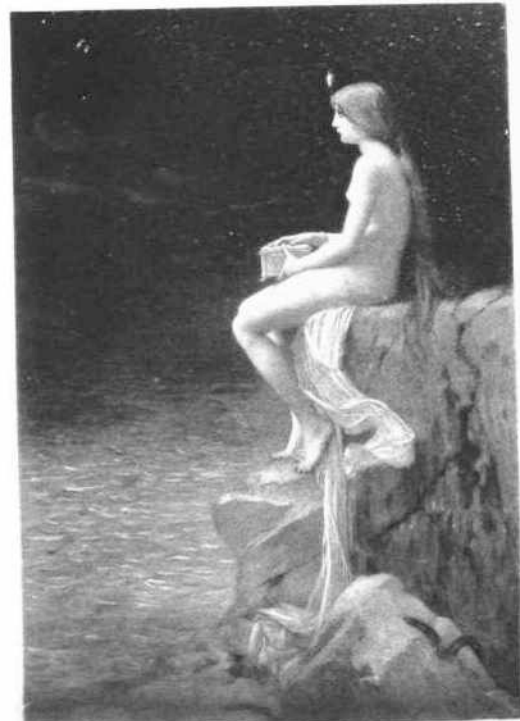
P. CHABAS

Τελευταίαι άκτίνες

MAX KLEIN

Κρήνη

J. LEFÈVRE

Ψυχή

ΣΙΓΑΝΟ ΦΑΡΜΑΚΙ

TAN μικρό κοριτσάκι έκλημη τήν έπήρεν ή θεία της ή Πολύμνια τήν Φωτεινή, και τήν έπήγε 'ς τό Μουσειόν, τά μεγάλα γαλανά της ματάκια άνοιξαν άκόμη πιο μεγάλην έμπρός εις τήν λευκήν μαγειάν των σκαλισμένων μαρμάρων.

Ήτο μία Κυριακή έξόδου από τό σχολείον, όπου τήν είχαν στείλει έσωτερικήν οι γονείς της από τήν έπαρχίαν των, να μείνη εκεί έως να τελειώση τάς σπουδάς της, ν' αναπτυχθῆ και να γίνη ντεμουαζέλλα του κόσμου, μορφωμένη καθώς πρέπει.

Ήτο δώδεκα χρόνων ή Φωτεινή, εύμορφο, ζωηρό, έξυπνο κορίτσι, έντελώς όμως άνήλιανο να προσηλωθῆ εις οίανδήποτε εργασία, εις οίανδήποτε μελέτην. Ποτέ της δέν άνοιξε βιβλίον να διαβάση τό μάθημά της· ό,τι έπερνε από τήν παράδοσιν. Έναντίον της τρέλλας της και της πεμπελιάς της, τίποτε δέν ίσχυεν, ούτε τιμωρία, ούτε νηστεία, ούτε φυλακή. Εκείνο που της έκόστιζε πολύ ήτο όταν της αφαιρούσαν τό δικαίωμα της έξόδου, να υπάγη να περάση τήν Κυριακήν ή τάς έορτάς με τήν αγαπημένην της θείαν Πολύμνιαν, αλλά ούτε κι' αυτό δέν μπορούσε να μεταβάλλη τήν ανυπότακτον φύσιν της.

— «Τί να τήν κάμω δέν ήξεύρω» έλεγεν άπηλπισμένη ή διευθύντρια 'ς τήν θείαν της, ή όποια ήρχετο κάθε εβδομάδα εις τό σχολείον να βλέπη τήν μικράν ζηνητεμένην· «Εις τί-

ποτε απολύτω; δέν έχει κλίσιν. Και όμως πολλές φορές δέν μάς δίδει καρδιά να τήν τιμωρήσωμε, τόσο έξυπνη και χαριτωμένη και καλή που είναι».

Ή θεία επέμενε.

— «Μά είσθε βεβαία ότι τίποτε δέν τήν εκλύει; Τί της άρέσει να παίξη όταν δέν έχει μάθημα;»

— «Έντρέπομαι και να τό πω, κυρία μου. Χθές τήν εκρυφούταζα που έπαίξε μόνη της κλεισμένη 'ς τό δωμάτιόν της, και μου ήρχοντο γέλοια που τήν έβλεπα. Έχει μιá παληόκουκλα του ένδεκα, και μ' αυτήν κάθεται ώρες και παίζει κλεισμένη 'ς τήν κόμαράν της, αφού βεβαιωθῆ πως δέν τήν είδαν τ' άλλα τά κορίτσια».

— «Τήν νύνει, της ράβει φουστανάκια;»

— «Άλλη άρεξι δέν είχε ή τρελλοΦωφό. Δέν βαριέστε! Ένα πουκαμισάκι της φορεί και τήν στήνει όρθιαν, εις διάφορους στάσεις, και μιλεϊ μαζί της και τήν κυττάζει από μακριά, έπειτα πάλι της αλλάζει στάσιν και αυτή ή δουλειά εξακολουθεϊ έτσι για ώρες».

Ή θεία αντί να φανῆ δυσαρεστημένη με αυτήν τήν ιστορίαν έχαμογέλασε με καλοσύνην. «Έμεινε λίγη ώραν σκεπτική, έπειτα είπεν αποτόμως ως να της ήλθε μιá ζαφνική ιδέα.

— Κυρία Διευθύντρια, αύριο, νομίζω, είνε ή μέρα έξόδου διά τήν Φωτεινήν».

— «Δηλαδή είνε ήμέρα έξόδου διά τάς άλλας

Μ. ΣΚΟΥΦΟΥ «Και μ' αυτή κάθεται ώρες και παίζει κλεισμένη στην κάμαρά της».

μαθητριάς. Ἡ Φωτεινὴ ὅμως εἶνε τιμωρημένη καὶ πρέπει νὰ μείνῃ μέσα».

— «Ἄς ἦνε, γι' αὐτὴ τῆ φορὰ θὰ μοῦ κά-
νετε τὴν χάριν νὰ τὴν συγχωρήσετε καὶ νὰ μοῦ
τὴν ἀφήσετε αὐριο. Θαρρῶ πῶς καὶ θὰ κατα-
φέρω μαζί της».

— «Πρὸς χάριν σας, ἔστω. Ἀλλά, κυρία μου,
νίπτω τὰς χεῖρας μου. Μὲ τόσην αὐστηρότητα
ποῦ τῆς φερόμεθα καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας τὴν
καθυποτάσσωμεν».

— «Ἴσως μὲ τὴν ἐπιείκειαν τὸ κατορθώσετε
εὐκολώτερα. Θὰ σᾶς παρακαλέσω ὅμως θερμῶς
νὰ τὴν ἀφίνετε νὰ παίξῃ ὅσο θέλει μὲ τὴν κού-
κλα τῆς· μόνο νὰ μὴ τὴν πάρουν εἰδήσι τᾶλλα
τὰ κορίτσια».

— «Ὅπως ἀγαπᾶτε, κυρία μου,» εἶπε μειδι-
ῶσα μὲ δυσπιστίαν ἡ ἀγαθὴ διευθύντρια.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ ἡ καλὴ θεία
ἦλθε καὶ πήρε τὴν Φωτεινὴν ἀπὸ τὸ σχολεῖον,
καὶ τὴν ἐπήγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Κεντρικὸν
Μουσεῖον.

Καὶ τὰ γαλανὰ ματάκια τῆς μικρούλας ἀνοι-
ξαν πρὸ μεγάλα προστὰ σ' τὰ σκαλισμένα μάρ-
μαρα. Ἐστέκετο ἐκθαμβὸς ἐμπρὸς εἰς κάθε
ἀγαλμα, εἰς κάθε ἀνάγλυφον, καὶ ἐρωτοῦσε τὴν
θεῖαν τῆς χιλίας λεπτομερείας διὰ τὸ κάθε ἓνα,
τί ἦτο καὶ τί παρίστανε καὶ ποῖός τὸ εἶχε κάμει.

Ἡ θεία Πολύμνια ἤρε τότε τὴν κα-
τάλληλον στιγμὴν νὰ ρίψῃ τὴν μαγικὴν
λέξιν.

— «Καὶ τί νομίζεις; Ἄν εἶσαι καλὴ
καὶ ἐπιμελὴς καὶ ἀρχίσης ἀπὸ τώρα ἰχνο-
γραφίαν, καὶ μελετᾷς καὶ τὴν ἱστορίαν σου
νὰ μάθῃς ποιοὶ ἦσαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ μικροί-
ρινοι θεοὶ καὶ ἄνθρωποι ποῦ βλέπεις ἐδῶ
μέσα, καὶ ποιοὶ τοὺς ἔκαμαν, καὶ μάθῃς
ἀκόμη πολλὰ ἄλλα πράγματα, θαρρεῖς πῶς
καὶ σὺ μιὰ μέρα δὲν θὰ μporέσης νὰ κόμῃς
τέτοις ἀγάλματα;»

Ἡ Φωτεινὴ ἐκύτταξε καλὰ καλὰ τὴν
θεῖαν τῆς.

— «Καλὴ τί λές, θείτσα, ἀλήθεια;»
καὶ ἀρχίσε νὰ κτυπᾷ τὰ χεράκια τῆς. «Μὰ
μπορεῖ ποτὲ νὰ γίνω τόσο δυνατὴ ποῦ νὰ
μπορῶ νὰ κόβω μάρμαρα καὶ νὰ τὰ σκαλίζω;»

Ἡ θεία ἐγέλασε μὲ κλωτύνην.

«Ἐννοια σου, Φωρὸ μου. Σιγὰ σιγὰ
ὅλα θὰ γίνου. Τώρα νὰ ἦσαι ἐπιμελὴς
καὶ νὰ μαθαίνῃς καλὰ τὰ μαθήματά σου,
καὶ νὰ καταγίνεσαι σ' τὴν ἰχνογραφίαν σου.
Κι' ἔτσι ἅμα μεγαλώσης μπορεῖ νὰ γί-
νῃς μιὰ μεγάλη γλύπτρια».

Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ τῆς μικρούλας ἐτονί-
σθη ὀλόκληρος εἰς τὸ διαπασῶν τῆς μιᾶς
αὐτῆς φράσεως. «Θὰ γίνω γλύπτρια.»

Καὶ ἡ εὐτυχὴς διορατικότης τῆς καλῆς
θείας ἐξύπνησε μέσα τῆς κάτι μέγα καὶ ὠραῖον,
τὸ ὁποῖον εἰμποροῦσε καὶ νὰ μείνῃ κοιμισμένο
γιὰ πάντα.

Ἡ μικρὰ ἀνυπότακτος ἐδαμάζετο τώρα ἀπὸ
τὴν γραμμὴν καὶ τὴν φωτοσκίασιν, καὶ εἰργά-
ζετο καὶ ἐμελετοῦσε μὲ σοβαρότητα μεγάλης δι'
ἓνα μακροσμένον σκοπὸν. Ἐνίστε ἀμφέβαλλε
διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς, καὶ ἐπανελάμβανε μέσα τῆς
μὲ ἀδμονίαν.

— «Ἀρὰ γε θὰ μporέσω ποτὲ μοῦ; Ἄφου
ὅμως τὸ εἶπε ἡ θείτσα».

Ἄν καὶ δὲν τῆς ἔμνε πολὺς καιρὸς τώρα, ἐν
τούτοις δὲν ἐλησμονοῦσε τὴν κούκλαν τῆς. Ἄφου
προηγουμένως ἐλάμβανε ὅλας τὰς προφυλάξεις
μὴ τὴν ἰδοῦν τὰ κορίτσια, ἐθγαζε τὴν κούκλα
τῆς ἀπὸ τὸ κουτί καὶ ἀρχίζε νὰ τῆς ὀμιλῇ.

— «Ὀὐφ! πῶς δὲν μοιάζεις τώρα πιά μὲ παιδί
ἀληθινόν. Τὰ μάτια σου εἶνε ὅσων τῆς κουκουβάγιας
ὄλοστρόγγυλα, τὰ χεῖρα σου πάντα ἀνοικτὰ καὶ
ἀπλωμένα ὅσων νὰ ζητιανεύης. Ἄς εἶνε, μὴν πι-
κραίνεσαι. Δὲν φταῖς ἐσύ. Στάσου ὅσων ἐκείνη τὴν
κυρία τὴν πέτρινην ποῦ εἶδαμε σ' τὸ Μουσεῖο.
Θέλεις νὰ σὲ πάγω ἔς τὸ Μουσεῖο; ἐκεῖ νὰ ἰδῇς
κούκλας, νὰ χάσης τὸν νοῦ σου».

Καὶ ἐνῶ ἐφλυαροῦσεν ἔτσι, ἀπετύπωνεν ὅλας
τὰς ἀνανήσεις τῆς ἐπάνω εἰς τὸ ἀθροιστὸν σῶμα
τῆς κούκλας, καὶ ἐπανέβλεπε μέσα εἰς τὴν ἄχα-
ριν κίνησιν τῶν ναστοχαρτίων μελῶν, τὴν ἐπι-

δητικότητα καὶ τὴν χάριν τῶν θεῶν στάσεων
αἱ ὁποῖαι εἶχον χαραχθῆ ἀνεξαλείπτως μέσα εἰς
τὸ παιδικὸ τῆς κεφαλάκι.

Καὶ ἔτσι ἐπέρασεν ἡ Φωτεινὴ μιὰν ὠραῖαν
φαιδρὰν πολυάσχολον παιδικὴν ἡλικίαν ζωτα-
νεμένην ἀπὸ ἓνα ὠραῖον ὄνειρον, ἀπὸ μιὰν λευ-
κὴν ἐλπίδα, μιὰν ἐλπίδα λευκῶν μαρμάρων καὶ
λευκῶν σωμάτων, καὶ λευκῶν κινήσεων.

Τὰ ὄνειρα τὰ γελαστὰ τὰ ὁποῖα ἐφαιδρῶσαν
τὴν αὐγὴν τῆς ζωῆς τῆς, γίνονται σιγὰ σιγὰ
μιὰ σοβαρὰ καὶ κάποτε ὀδυνηρὰ πραγματικότης.

Ἡ Φωτεινὴ ἀναβαίνει τώρα τὸν κοπιαστικὸν
ἀνήφορον τῆς τέχνης, καὶ σκοντάβει ἔς τῆς πέ-
τρες, καὶ πληγώνεται ἔς τὰ ἀγκάθια. Ὅμως τρα-
βάει μπροστὰ, μὲ τὰ μάτια κερφωμένα σὲ μιὰ
λευκὴν ὄπτασι μαρμαρίων θεῶν καὶ ἡρώων.
Οἱ γονεῖς τῆς ἠναγκάσθησαν σιγὰ σιγὰ νὰ ὑπο-
χωρήσουν εἰς τὸν μεγάλον πόθον τῆς νὰ μείνῃ εἰς
τὰς Ἀθήνας καὶ νὰ σπουδᾷσῃ πλαστικὴν εἰς τὸ
Πελοτεχνεῖον.

Κατ' ἀρχὰς ἐγάλασαν τὸν κόσμον, ἀπλοὶ ἄν-
θρωποι ποῦ δὲν τὸ εἶχαν σκοπὸ ν' ἀφίσουν τὸ
κορίτσι τοῦς νὰ ξεμυαλίξεται καὶ νὰ χάνῃ τὸν
καιρὸ τοῦ σὲ μπόσια πράγματα. Ἐμαθε πλέον
ὅσα τῆς ἐχρειάζοντο, καιρὸς νὰ γυρίσῃ σπίτι τῆς
νὰ κυττάξουν νὰ τὴν παντρέψουν. Ἐπειτα νὰ
μὴ χαίρωνται τὴν κόρην των, τώρα ποῦ ἦταν
ἀκόμη δική των, δὲν ἦταν ἀδικο; Εἶχαν ἀλήθεια
καὶ τὴν Νίνα, μιὰ δευτέρη κόρη τέσσαρα - πέντε
χρόνια μικρότερη ἀπὸ τὴν Φωτεινὴν. Ἐπρεπε ὅ-
μως τὸν ἐρχόμενον χρόνον νὰ τὴν στείλουν κι' αὐ-
τὴν νὰ σπουδᾷσῃ ἐσωτερικὴ ἔς τὰς Ἀθήνας. Θὰ
ἔμνεαν λοιπὸν ὀλόμονοι, ὀρὸ κούτσουρα; Ἡ Φω-
τεινὴ ἔπρεπε νὰ γυρίσῃ ἔς τοὺς γονεῖς τῆς. Ἡ
Φωτεινὴ θὰ ἦταν ἡ χαρὰ καὶ τὸ καμάρι των.

Ἐτσι ἐσκέπτετο καὶ αὐτὰ ἐλογάριαζεν ὁ πα-
τέρας τῆς Φωτεινῆς, εὐπορος κτηματίας, ποῦ
δὲν τὸ κουνούσε ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ὁ κόσμος
νὰ χαλοῦσε, τὰ ἴδια καὶ ἡ μητέρα τῆς, ἡ ὁποῖα
ἂν καὶ εἶχεν ἀνατραφῆ ἔς τὰς Ἀθήνας καὶ ἰδῇ
κόσμον, εἶχε συνηθίσει μὲ τὸν καιρὸ νὰ μὴ βλέπῃ
πέρα ἀπὸ τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ τῆς, καὶ δὲν
ἐνδιεφέρετο διὰ τίποτε τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο τοῦ
κύκλου τοῦ καθημερινοῦ τῆς νοικοκυριοῦ. Διὰ ν'
ἀποφασίσουν λοιπὸν ν' ἀφίσουν τὴν Φωτεινὴν ἔς
τὰς Ἀθήνας γιὰ νὰ σπουδᾷσῃ πλαστικὴν ἐδέχεσε
νὰ κινήσῃ πάντα λίθον ἡ θεία τῆς Φωτεινῆς, ἡ
νεωτέρα ἀδελφὴ τῆς μητέρας τῆς, ἡ ὁποῖα εἶχεν
ὑπανδρευθῆ ἔς τὰς Ἀθήνας καὶ εἶχε μέσα εἰς ἓνα
περιβάλλον καλλιτεχνικόν, τὸ ὁποῖον εἶχε κατορ-
θῶσει σιγὰ σιγὰ νὰ σχηματίσῃ γύρω τῆς. Μὲ
χιλίαις παρακλήσεις, μὲ μυριάς ὑποσχέσεις, μὲ
ὄλων τῶν εἰδῶν τὰ σοφίσματα κατώρθωσε νὰ διε-

γείρῃ τὴν μητρικὴν φιλοδοξίαν τῆς ἀδελφῆς τῆς
καὶ νὰ τὴν πείσῃ ὅτι μιὰ καλλιτεχνικὴ μόρφω-
σις ἐθεωρεῖτο τώρα ἡ καλλιτέρα προῖξ διὰ μιὰν
νεάν.

Καὶ ἔτσι κατώρθωσε νὰ κρατήσῃ μαζί τῆς τὴν
Φωτεινὴν, τὴν ὁποῖαν ἀγαποῦσε ὡς παιδί τῆς.

— «Χρυσὴ μου θεία Πολύμνια», ἔλεγε ἡ
μικρὰ καλλιτέχνης, «σὲ ὡς τὸ χρεωστῶ. Ποτὲ
δὲν θὰ μὲ ἀφίναν μόνοι των. Ἄχ! γιατί νὰ μὴ
καταλαβαίνου!»

Δὲν ἐκαταλάβαιναν οἱ καυμένοι, καὶ εἰς κάθε
γράμμα τῆς θείας Πολύμνιας, ὅπου περιέγραφε
μὲ ἐνθουσιασμὸν τὰς προόδους τῆς Φωτεινῆς,
τὴν λατρείαν τῆς πρὸς τὴν τέχνην, τὴν ἐκτίμη-
σιν ποῦ τῆς εἶχαν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πελοτεχνεῖου,
ἐκαίνοι ἀπαντοῦσαν ψυχρὰ ψυχρὰ, ὅτι ὅλα αὐτὰ
καλὰ, ἀλλὰ καιρὸς νὰ τελειώσουν πλέον αὐτὲς
αἱ φαντασιοπληξίαι, καὶ ἄς εἶνε πιά γιὰ φέτος,
ἀλλὰ μὴ τύχῃ καὶ ἀκούσου γιὰ νὰ μείνῃ ἄλλο
χρόνον ἔς τὰς Ἀθήνας, γιατί ξεκινᾷ καὶ ἐρχεται
μοναχός τοῦ ἔς τὴν Ἀθήνα ὁ πατέρας τῆς καὶ
τὴν φέρνει πίσω διὰ τῆς βίας. Ἐν τούτοις κατώρ-
θωσαν μὲ βιάσανα πολλὰ καὶ γκρίνιες νὰ παρατεί-
νουν θεία καὶ ἀνεψιὰ τὴν ἀδειαν δι' ἄλλο ἓνα
ἔτος.

Δὲν ἐζῶσεν ἄλλο ἡ Φωτεινὴ Νὰ εἶνε τοῦ-
λάχιστον ἐφοδιασμένη μὲ ἀρκετὰς γνώσεις ὥστε
νὰ μπορῇ νὰ ἐργάζεται μόνη τῆς. Καὶ διὰ τοῦτο
εἰργάζετο τώρα πυρετωδῶς, ἀκαταπαύστως, μὲ
τὴν συναίσθησιν τοῦ ταλάντου τῆς, καὶ τὴν πε-
πίθησιν εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς. Καὶ ὅταν ἦλθεν
ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα ποῦ ἔπρεπε ν' ἀποχωρισθῇ
τὴν ἀγαπημένην τῆς θεῖαν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐ-
χρεωστοῦσεν ὅλην τῆς τὴν καλλιτεχνικὴν ζωὴν,
τὴν ἀπεχαιρέτησε μὲ θάρρος καὶ ἐλπίδα.

— «Φωτεινὴ μου, παιδί μου», ἔλεγε κατα-
λυπημένη ἡ καλὴ θεία, «πρόσεξε μήπως ἡ πεζό-
της ποῦ θὰ σὲ περιβάλλῃ σοῦ κρούσῃ τὴν ἀγά-
πην σου γιὰ τὴν τέχνην, καὶ σοῦ σβύσῃ τὴν φω-
τιὰ ποῦ ἔχεις μέσα σου. Μὴ σὲ μέλλει τί λέν οἱ
ἄλλοι, ἐσύ ἐργάζου γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου καὶ γιὰ
τὴν τέχνην».

— «Ἐννοια σας, θείτσα, μὴ στενοχωρεῖσθε
γιὰ μένα. Νοιώθω πῶς θὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ
ἀλλάξω ἐγὼ τὸ περιβάλλον μου, ὄχι νὰ μὲ κα-
ταπνίξῃ ἐκεῖνος».

(Ἐπεται τὸ τέλος). ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ

FIG. INNOCENT MUTHOS

* LUIGI FALCONI *

ΤΑ ΣΙΓΙΛΛΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Σ ἡ γλυπτική καὶ ἡ νομισματολογία, οὕτω καὶ ἡ σιγίλλογραφία σκοτεινὴ μέχρι τῆς σήμερον, προσεβύει τώρα μὲ γρήγορα βήματα. Εἰς δὲ τῶν σπουδαιότερων λόγων εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ πρόοδος αὐτῆς εἶνε ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας,

ἡ ἐξερεύνησις τοῦ Μεσαίωνα καὶ ἡ ἀνεύρεσις μεγάλου ἀριθμοῦ σιγίλλων, εἴτε κατὰ τὰς τελευταίας ἀνασκαφάς, εἴτε εἰς τοὺς Ρωμαϊκοὺς τάφους.

Ἡ μελέτη τῶν τύπων τῶν κεχαραγμένων ἐπὶ τῶν σιγίλλων εἶνε πηγὴ πολυτίμων διδαγμάτων, πρὸ πάντων διὰ τὴν γνῶσιν τῆς θρησκευτικῆς εἰκονογραφίας, διὰ τὴν γνῶσιν τῶν ἠθῶν, ἐθίμων καὶ ἐνδυμασιῶν τῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι τὰ μεταχειρίζοντο, ἰδίως δὲ τοῦ Μεσαίωνα.

Ἐπὶ τοῦ μεγίστου ἀριθμοῦ Βυζαντινῶν σιγίλλων παρίστανται αἱ εἰκόνες τῆς Παναγίας, τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἁγίων μὲ ἰδίαν ἕκαστος περιβολήν. Ἄλλα σιγίλλα ἀπεναντίας ἀπεικονίζουν

παραδόξως μεγάλας σιηνὰς τοῦ Πάθους, τῆς Ἀναστάσεως καὶ πλείστον ἄλλων ἐπεισεδίων τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων. Πλείστα προσέτι παριστῶσιν εἰκόνας βεβήλους, μὴ θρησκευτικὰς, μὲ ζῶα ἄγρια, λέοντας, λύκους, τίγρεις, πάνθηρας, ἢ οἰκιακὰ ζῶα, ὡς ἵππους, βόας, πρόβατα, λαγωούς, ἢ οἰκόσημα (emblèmes heraldiques), ὅπλα ὁμιλοῦντα εἰς ὅποια αἱ εἰκόνες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ἀναγλύφῳ, χύνουν περιεργον φῶς εἰς τὰς μεγάλας ἀρετὰς τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν τοῦ Μεσαίωνα.

Ἄλλα ἀκόμη κατόπιν, καὶ ἰδίως τὰ σιγίλλα τῶν βασιλέων καὶ πριγκίπων (sigilla majestatis) φέρουσι τὴν μορφήν τῶν αυτοκρατόρων, βασιλέων καὶ πριγκίπων μετὰ τῶν συζύγων των. Περὶ τούτων θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ μας, διότι αὐτὰ μᾶλλον μᾶς ἐνδιαφέρουν καὶ διότι παρουσιάζουν ἀπὸ καλλιτεχνικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀπόψεως μεγαλειότεραν σπουδαιότητα ἀπὸ τὰ λοιπὰ.

Ἡ μελέτη λοιπὸν τῶν σιγίλλων ἕνεκα τούτου καθίσταται ἀναγκαιοτάτη καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ διὰ τὸν ἱστορικόν. Ἀρκεῖ, πράγματι, καὶ εἰς τὸν ἐπιπολαιότερον παρατηρητὴν νὰ ῥίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ μεγάλου ἀριθμοῦ σιγίλλων διαφόρων ἐποχῶν, ὅπως πεισθῇ περὶ τῆς ἀνυπερβλήτου ἀξίας ὧν αὐτῶν τῶν ποικιλεμῶν μνημείων, τὰ ὅποια κατορθώνουν νὰ μᾶς μῆσουν καὶ εἰς τὰς ἐλάχιστας λεπτομερείας τῆς γραφικῆς τέχνης καθ'

ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ Μεσαίωνα καὶ μᾶς πληροφοροῦν περὶ τῆς καταστάσεως των, περὶ τῆς καθ' ἐκάστην ἐποχὴν φύσεως των, πληροφορίας φύσεως διαφόρου ἐκείνης τὴν ὅποιαν παρουσιάζουν τὰ νομισματά, εἰς τὰ ὅποια οἱ τύποι εἶνε μᾶλλον ὁμοίμορφοι. Πρέπει λοιπὸν νὰ χαίρωμεν διότι ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ ἔλαβε κατὰ τὰς ἡμέρας μας τόσον μεγάλην ἀνάπτυξιν.

Ἡ ἀρχὴ τῶν σιγίλλων ἀνέρχεται εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ δὲν ἔχουμεν τούτων εἰμὴ ἐλάχιστα δείγματα, καὶ ταῦτα ἀκόμη δὲν εἶνε ὅποια τὰ ὑποθέτομεν.

Τὰ κυριολεκτικῶς σιγίλλα, τούτέστι τεμάχια μετάλλου παριστῶντα τὸν τύπον ἢ τὸ ἀναγλυφον τῆς εἰκόνης, δὲν ὑπῆρχον παρὰ τοῖς λαοῖς ἐκείνοις, ἀλλ' εἶχον ἀντὶ τούτων λίθους πολυτίμους κεχαραγμένους, ἐνδεδεμένους εἰς δακτυλίους καὶ κατέχοντας θέτιν σιγίλλων, κατὰ τὴν μεμακροσμένην ἐκείνην ἐποχὴν.

Ἄλλὰ δὲν εἶχον τὴν αὐτὴν χρῆσιν καὶ σημάσιαν τὴν ὅποιαν ἔλαβον κατὰ τὸν Μεσαίωνα, τούτέστι ν' ἀφήνουν ἐν ἀποτύπωμα ἐπὶ Ἰσπανικοῦ κηροῦ προσηρμοσμένου διὰ ταινίας εἰς ἔγγραφον ἠμύσιον ἢ ἰδιωτικὸν ὅπως προσδῶση εἰς αὐτὸ ἀθεντίαν.

Ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, λίθοι σκληροὶ κεχαραγμένοι, παριστῶντες βασιλεῖα τινὰ τῆς Ἀσσυρίας, μὲ σφηνοειδεῖς ἐπιγραφὰς ἢ φανταστικὰ ζῶα παλαιόντα μὲ θεότητά τινα καὶ ἐχρησίμευον ὡς φυλακτὰ, προστατεύοντα τοὺς φέροντας αὐτὰ, ἐνίοτε δ' ἐχρησιμοποιοῦντο ὅπως σημεῖωσι τὰ ἀντικείμενα πρὸς διάκρισιν.

Πράγματι, εἰς τὰ μουσεῖα τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης, ὅπου εὐρίσκονται αἱ περιφημότεραι συλλογαὶ τῶν καμμιῶν, τῶν πολυτίμων τούτων λίθων, ὑπάρχουσι μερικὸι ὄφτινες, ἐκτὸς τῆς εἰκόνης τοῦ βασιλέως μὲ τὴν σχετικὴν ῥῆσιν, φέρουν λέξιν τινὰ, φράσιν τινὰ ὑπεμφαίνουσαν τὴν προστατευτικὴν αὐτῶν δύναμιν.

Τῶν λίθων τούτων οἱ Ἕλληνες, λαὸς καθ' ἑξοχὴν καλλιτέχνης, ἔκαμον συχνότατα χρῆσιν ὡς σιγίλλων, διότι πλείστοι τούτων σώζονται μετ' ἐπιμελείας κεχαραγμένοι, φέροντες τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκον κεχαραγμένον εἰς τὸ ὀπίσθιον μέρος, τοῦ ὅπερ λαμπρότατα τοῦς χαρακτηρίζει. Τοῦς προσήρμοζον εἰς δακτυλίους, τούτέστι τοῦς ἐχρησιμοποιοῦν ὡς στολίσματα, ἀλλὰ ταυτοχρόνως μᾶς δεικνύουν ὅτι ἦσαν προσέτι προωρισμένοι νὰ ἀφήνουν τὸ ἀποτύπωμά των ἐπὶ μαλακῆς ὕλης, ἤτοι ἐπὶ κηροῦ ἢ ἐπὶ Ἀσιατικοῦ γύψου (creta d' Asia). Καὶ αὐτοὶ εἶνε οἱ ἐπιγαλοῦμενοι δακτύλιοι σιγίλλοειδεῖς (anelli sigillari).

Τὰ σιγίλλα ταῦτα τῶν Ἑλλήνων παρίστανται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰκόνας μυθολογικάς, ἀπλᾶς

κεφαλὰς, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁλόκληρον σιηνήν, ὡς τὴν ἀρπαγὴν τῆς Περσεφόνης.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα Μουσεῖα διατηροῦνται μερικὸι τῶν Ἑλληνικῶν τούτων λίθων, οἱ ὁποῖοι κινοῦν αὐτόχρονα τὸν θαυμασμὸν διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ἐπεξεργασίας. Οὐδέποτε, εἰς καμμίαν ἐποχὴν, δὲν κατορθώσω νὰ ὑπερβῇ τὰ ἀριστουργήματα ταῦτα τῆς γλυπτικῆς οὐδεὶς λαὸς, καίτοι κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἔχουμεν καμμίους ἐξόχους καὶ αὐτοὺς. Ἐν Νέα Ὑόρκη, παραδείγματος χάριν, σώζεται εἰς καμμίος παριστῶν τὴν ἀρχαίαν Νέμεσιν ἐν στάσει ἀπειλῆς, μὲ πρόσωπον ρυτιδωμένον, συνοδευμένην ἀπὸ ὄφιν ἀπειλητικὸν καὶ αὐτόν, ἀλλὰ κάλλους, τελειότητος τοιαύτης, ὥστε νὰ μὴ πιστεύεται ὅτι ἐγένετο ἀπὸ χεῖρας ἀνθρώπου.

Ἐν ἄλλο θαῦμα Ἑλληνικῆς τέχνης εἶνε ὁ καμμιός ὁ παριστῶν τὸν θεῖον Μέλαιμπον καθ' ἣν στιγμὴν δίδει φρόνησιν εἰς τὰς τρεῖς θυγατέρας τοῦ Προΐτου, βασιλέως τῆς Τιρόνθος. Αἱ κόραι αὗται, Λυσιππη, Ἰφινόη καὶ Ἰφιάνασσα παφρόνησαν ἐξ ὀργῆς τῆς Ἥρας ἧς ἐκαυχῶντο ὅτι ἦσαν ὠραιότεραι. Περιέτρεχον λοιπὸν τὴν Πελοπόννησον, νομιζουσαι ὅτι ἦσαν δαμάλεις. Ὁ πατὴρ αὐτῶν ἀπελπισθεὶς ἐκάλεσε τὸν Μέλαιμπον, φημιζόμενον ὡς θεῖον ἱατρὸν καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτὸν ὅπως δώσῃ εἰς τὰς θυγατέρας του τὴν φρόνησιν. Ὁ Μέλαιμπος δέχεται, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον ἵνα ὁ Προΐτος τοῦ παραχωρήσῃ ὡς πληρωμὴν μέρος τοῦ κράτους του.

Ὁ καμμιός παριστᾷ τὸν Μέλαιμπον καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν θεραπεύει τὰς κόρας ταύτας. Αὗται εἶνε εἰς διαφόρους στάσεις, μὲ τὰ φορέματά των ἐν ἀταξίᾳ. Ὁ Μέλαιμπος κρατεῖ αἰωρούμενον τὸ ἐξιλαστήριον θῦμα, ἐν χοιρίδιον, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἀφίνει νὰ χύνεται τὸ θερμὸν αἷμα του ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν τριῶν νεανίδων. Φαίνεται προσέτι ὁ ἀκόλουθος τοῦ ἱατροῦ καὶ μία νόμφη τῆς κρήνης, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ μέλει νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐξαγνισμόν.

Οἱ Ρωμαῖοι, μεγάλοι μιμηταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης καὶ μάλιστα οἱ Ἐτρούσκοι, οἵτινες πρῶτοι ἤρχισαν τὸ μετὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐμπόριον, μεσαζόντων τῶν Φοινίκων, λίαν ταχέως ἐμιμήθησαν τοὺς Ἕλληνας εἰς ὅλα αὐτῶν τὰ ἔργα, κατὰ συνέπειαν καὶ εἰς τὴν γλυπτικὴν. Δὲν ἤρκεσθησαν ὅπως μεταφέρουν εἰς Ρώμην, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἀριστουργήματά των, οὔτε νὰ ὑποτάξουν τὴν χώραν των καὶ νὰ οἰκισποικίθωσι μέρος μέγα τοῦ πλοῦτου των, ἀλλ' ἠθέλησαν προσέτι νὰ μιμηθῶσι τὰ ἔργα τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ ἐκείνου μὲ τὸν ὅποιον εἶχον πολλὰ χαρακτηριστικὰ ὁμοιάζοντα.

Ἴσως δὲν τὰς ἐφθασαν εἰς καμμίαν τέχνην, ἀλλ' ἔσχον ὁμῶς τὴν δόξαν ὅτι ἐβάδισαν εἰς τὰ

ίχνη των προγόνων των, ότι τους ήκολούθησαν πολύ εκ του πλησίον και ότι τους έφθασαν και παρεβλήθησαν με αυτούς—ω, αυτό ναί!—τουλάχιστον κατά την ευγλωττίαν.

Εν τῇ Γλυπτικῇ, τῇ κατ' ἐξοχὴν λεπτῇ τέχνῃ, οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ πολὺ ὑστέρησαν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἐν τούτοις ὄχι παρὰ πολὺ, διότι σώζονται ἀντικείμενα ἐπιμαρτυροῦντα τὸ μεγαλεῖον των καὶ ἐν τῷ εἶδει τούτῳ ἀκίμη τῆς τέχνης. Ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸν μέγαν καμμέον τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θησαυροῦ τῆς Βιέννης ὁ ὁποῖος, ἐν δὲν εἶνε ὁ μεγαλειότερος, ἀλλ' εἶνε οὐχ ἥττον ὁ ωραιότερος ἐξ ὧν σώζονται μέχρι τῆς σήμερον καὶ ὁ ὁποῖος παριστᾷ τὸν θρίαμβον τοῦ Αὐγούστου.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἡ συνήθεια τῶν δακτυλίων με πολιτίμους κατεργασμένους λίθους εἶχε γενικευθῆ, καὶ κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ἐγεννήθη ἡ συνήθεια τῶν πρώτων μεταλλίνων *sigillodidōn δακτυλίων* (*anelli sigillari*), με πλάκα ἐκ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου εἰς τὴν θέσιν τοῦ λίθου, ἀλλ' ὡς αὐτὸς κατεργασμένον. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀληθινῶν *sigillodidōn*, ὅπως τὰ ἐννοούμεν ἡμεῖς.

Οὐχ ἥττον δὲν πρέπει νὰ πιστευθῆ ὅτι ἡ χρῆσις τῶν μετ' ἀλλήλας πλάκας δακτυλίων ἐγενικεύθη τόσοσιν ταχέως. Τούτοις τοιοῦτους δακτυλίους ἐπροτίμων οἱ βάρβαροι βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐθεώρουν τοὺς κατεργασμένους λίθους τῶν Ῥωμαίων μᾶλλον ὡς περίεργα ἀντικείμενα. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Καρολιῶν (*Carovingi*) κατέστησαν πάλιν κοινὸι οἱ *sigillodidōn* λίθοι.

Μερικὰ ἀποτυπώματα κηροῦ, τεθειμένα ἐν εἶδει sigillodidōn εἰς τὸ βῆθος τῶν Καρολιῶν διπλωμάτων τὰ ὅποια διασώθησαν μέχρις ἡμῶν, μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀναπαραστήσωμεν εἰς τὸ φυσικὸν τὴν χρῆσιν, ἣτις ἐγένετο τότε τῶν χαραγμένων τούτων πλάκων. Μερικὰ ἐγγράφα τοῦ βασιλέως Πιπίνου καὶ τοῦ Καρολομάγνου φέρουν σφραγίδας παριστώσας τὰς κεφαλὰς τοῦ Αὐγούστου, τῆς Ἀρτέμιδος, τοῦ Βάκχου.

Τὸ πρῶτον *sigillodidōn* τοῦ Καρολομάγνου εἶνε μία κεφαλὴ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ἐντὸς περιθωρίου ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶνε γεγραμμένον τὸ ἐξῆς ῥητόν :

Christe, protege Karolum, Regem Francorum. (Χριστέ, φύλαττε τὸν Κάρολον, βασιλεῖα τῶν Φράγκων). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ *sigillodidōn* παρίσταται τοῦναντίον μία κεφαλὴ τοῦ Διὸς. Ἡ σφραγὶς εἶνε τεθειμένη ἐπὶ ἐγγράφου τοῦ ἔτους 812 καὶ παριστᾷ ἐγχράξεις (*intagli*) θαυμασίως κατεργασμένους καὶ διατηρουμένους. Ἔχει τὴν κόμην οὐλῆν, τὸν πώγωνα βοστρυχισμένον, με τὸ *modius* εἰς τὴν κεφαλὴν· τοιοῦτον τέλος τὸν εἰκονίζει, ὅσον τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς τὸν ἀπεικόνισαν.

Ὁ Λουδοβίκος ὁ Ἀγαθός, ὁ Πιπίνος βασιλεὺς τῆς Ἀκουιτανίας, Κάρολος ὁ Φαλακρός, ὁ αὐτοκράτωρ Λεοθάριος καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν Καρολιῶν μεταχειρίζονται ἀκόμη λίθους ἀρχαίους κατεργασμένους πρὸς ἐπισημοποίησιν τῶν δημοσίων αὐτῶν ἐγγράφων.

Τὸ sigillodidōn τοῦ Λεοθαρίου ἦτο ἀπὸ πέτραν χαραγμένην, ἀλλὰ τὸ γνωρίζομεν μόνον ἀπὸ ἐν ἀποτύπωμα τοῦ ἐπὶ κηροῦ, σωζόμενον εἰς ἐν ἐγγράφον τοῦ ἔτους 977, διατηρούμενον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχεῖον τῶν Παρισίων. Εἰς τὸ ἐκ μετάλλου περιθώριον (*intelaiatura*), τὸ περιβάλλον τὸν λίθον, ἀναγινώσκειται :

† LOTHARIUS DEI GRACIA REX

(Λοθάριος χάριτι Θεοῦ βασιλεὺς)

Ὁ λίθος ἐπειτα ἐκοσμεῖτο με προτομῆν, βαρβάρου τέχνης, με τὸ στήθος σκεπασμένον με περίβλημα καὶ με κόμην μακρὰν, ἀρκετὰ χαρακτηριστικῆν.

Ἀπὸ τοῦ Ἰ. αἰῶνος ἡ χρῆσις τῶν μεταλλίνων sigillodidōn, ἣτις ἔκτοτε δὲν εἶχε τελείως ἐγκαταλειφθῆ, ἤρχισε γενικευμένη, χωρὶς νὰ καταργῆ ἐν τούτοις καθ' ὅλοκληρίαν τοὺς χαραγμένους λίθους. Οὗτοι διατηρήθησαν διὰ τὰ μικρῶν διαστάσεων sigillodidōn, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰς *parasofragidas* (*contra-sigilli*, ἢ *sigilli in assenza del re*), τούτεστι διὰ τὰ sigillodidōn τὰ τιθέμενα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ βασιλέως.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ πεδῖον διαιρεῖται εἰς δύο *λανδιακεκρυμένα* μέρη : τὸ πρῶτον, τὸ τῶν κυριολεκτικῶς ἀποκαλούμενων *sigillodidōn*, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ περιφανέστερον, τὸ τεχνικώτερον καὶ τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ἀσχληθῶμεν ἡμεῖς, καὶ τὸ δεύτερον, τὸ τῶν μικρῶν *sigillodidōn* (*cachets*), τὰ ὅποια σχεδὸν οὐδεμίαν συνδαιότητα ἔχουσι καὶ τὰ ὅποια θὰ παραβλεθῶμεν.

Ἡ καταγωγὴ λοιπὸν τοῦ *sigillodidōn* δύναται νὰ συνοψισθῆ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον : λίθοι κατεργασμένοι, περίεργα, sigillodidōn ἐπὶ λίθων πολυτίμων, sigillodidōn δακτύλιοι, δακτύλιοι με sigillodidōn ἀπὸ τὸ αὐτὸ μέταλλον, δακτύλιοι με sigillodidōn πάντοτε μᾶλλον μεγαθυρόμενον καὶ κατόπιν τὸ ἀληθὲς *sigillodidōn*, τὸ ὁποῖον οὐδὲν κοινὸν με τὸν δακτύλιον ἔχει.

(*Ἐπεται συνέχεια)

Μετάφρασις Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

ΕΡΙΤΕΤ' ΑΙΓΜΕΝΟΙ ἐντὸς τῶν ἀδιαβρόχων μας, κλίνοντες ἐπὶ τοῦ μεγάλου πρυμναίου τηλεβόλου ὑπὸ τὸν ἀνοικτὸν ἐπίδρομον, παρατηρούμεν τὸν σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν ὀρίζοντα ὅπου ἔλαμπεν ἐκ διαλειμμά-

των ὁ φῶρος τῶν Φλεβῶν.

Πυκνὰ μελανόφραια νέφη ἐπηύξανον τῆς νυκτὸς τὸ σκότος καὶ ἀραιὰ σταγόνες βροχῆς ἐπιπτον κατὰ διαλείμματα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου οἱ θωρακίται τῆς ὑπηρεσίας ὄρθοι· πρὸς τὴν πρῶραν ἐφάνιντο ὡς ἀόριστα λευκὰ φαντάσματα ἐν μέσῳ τῶν καλωδίων καὶ τῶν ἰστῶν.

Ὁ ἀτμομυοδρόμων μας παρεκύλιε βραδείως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐνῶ πελώρια φανταστικά πτέρυγες, τὰ κολπωμένα ἰστία του, τὸν παρέσυρον ὡς γιγαντώδες πτηνὸν τῆς τρικυμίας ἐν μέσῳ τοῦ ζοροῦδος καὶ κυμαίνοντος Σαρωνικοῦ.

Αἶφνης ὁ ξανθὸς σηματοφόρος ἔτεινε τὸν βραχίονα πρὸς μίαν διεύθυνσιν καὶ μοῦ εἶδειξεν διὰ τοῦ δακτύλου φωτεινὴν θαμβὴν ἄλω εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος.

Τὸ ἴδιον ὅμως ἀκριβῶς σημεῖον εἶχε προσελκύσῃ καὶ τὴν ἰδικὴν μου προσοχὴν, καὶ ὡς ἐξ ὀρμεμφύτου τὰ βλέμματά μας συνηγήθησαν.

—Τὰ φῶτα τῶν Ἀθηνῶν . . . ἐφίθυρσαν ἐκεῖνος

Διὰ τινὰς στιγμὰς ἐμείναμεν προσηλωμένοι εἰς τὴν λευκὴν ἐκείνην ἀνταύγειαν, τρυφεραινόμενοι συγκεκινημένοι ἐν τῇ ἀναμνήσει τῶν ὧν περιέκλειε δι' ἡμᾶς τὸ ὄνομα τῆς ἀγαπητῆς πόλεως.

— Σάββατον ἀπόψε ! προσέθηκε σιγηλῶς ὁ νέος ἀξιωματικός . . . καὶ εἶνε ὁ πρῶτος χαρὸς εἰς τῆς κ. Β . . .

Ἐμειδίασα καὶ προσέβλεψεν τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐννοῶν ὅτι ἡ μελαγχολικὴ αὐτὴ ἐκεῖ κάτω ἐπάνοδος μόνον αἰτίαν θὰ εἶχε τὴν κομψὴν καὶ κυανόφθαλμον Τανάγραν ἣτις ἔκαμε νὰ θάλλωσι εἰς τὴν ψυχὴν του τα μυρωμένα ἄνθη τῶν εἰκοσὶ του ἔτων.

. . . Ἐνθυμείσαι; πέρυσι . . . τί εὐμορφα διεσκεδάσαμεν . . . διατὶ νὰ μὴν εἶνε ἡ ζωὴ ἔτσι πάντοτε εὐτυχημένη !

Ἐκίνησα τὴν κεφαλὴν καὶ τοῦ ἐθλιψα συμπαθῶς τὸν βραχίονα.

— Αἴ ! δὲν πειράζει, εἶπα . . . ἔχομεν καιρὸν ἄλλοτε . . . θὰ ἔλθουν πάλιν καλαὶ ἡμέραι . . .

Ἐκεῖνος ὅμως προφανῶς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μελαγχολίας του, ἐστήριξε τὸν πώγωνα ἐπὶ τῆς παλάμης καὶ ἐπλάνησε τὸ βλέμμα εἰς τὸν ζόρον τοῦ ὀρίζοντος καὶ τῶν πυκνῶν νεφῶν.

— Οἱ ἀπόντες ἔχουν πάντοτε ἄδικον . . . ἐψυ-

θύρισε . . . καὶ ἡμεῖς εἴμεθα πάντοτε ἀπόντες . . .

Προσεπάθησα νὰ τὸν παρηγορήσω τότε, νὰ παρηγορήσω τὴν ξανθὴν ἐκείνην κεφαλὴν ὅπου ἐν τούτοις τόσοσιν εὐκλῶς αἱ ἀκτῖνες τῆς χαρᾶς ὁ ἀντεκαθίστων τὰς κατηφείς αὐτὰς σκιὰς τῆς ἐρημίας καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως.

Εἶνε τις τόσοσιν εὐπίφορος εἰς ἐντυπώσεις σφοδράς—ἀλλὰ καὶ τόσοσιν παροδικᾶς ὅταν ἔχη τὸ ἔαρ εἰς τὴν καρδίαν, ἰσύλους εἰς τὸ πρόσωπον καὶ καμμίαν λευκὴν τρίχα εἰς τὴν κόμην !

Θ' ἀνατελεῖ πάλιν μετ' ὀλίγου καιροῦ πάροδον ἡ γλυκεῖα τῆς ἐπανόδου ἡμέρα, εἰς τὴν μορφήν τοῦ νεκροῦ σηματοφόρου θὰ ἐπιχυθούσιν πάλιν αἱ λάμψεις τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς φαιδρότητος, καὶ ὅταν τὸν ἐπανίδω ἀκτινοβολοῦντα ἐπὶ τῶν καταφώτων παρθέτων τῶν χειμερίων χορῶν, με τὴν ἐκλεκτὴν ἐντὸς τῶν βραχιόνων του, πόσον θὰ εἶνε μακρὰν, μακρὰν λησμονημένοι αἱ ὄρασι αὐταὶ τοῦ κατηφῆς ταξιδίου μας . . .

Καὶ τὸ ἄδικον τῶν ἀπόντων—τὸ τόσοσιν πικρῶς ἀληθὲς φεῦ !—δὲν θὰ καταλογισθῆ βεβιαίως εἰς βάρους τοῦ ξανθοῦ ναύτου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς κομψῆς Ἀθηναίας συντρόφου του.

Ἴσως δὲ καὶ κατὰ τὰς ὄρας ἐπι αὐτὰς εἰς τὰς εὐρείας αἰθούσας τοῦ γνωρίμου ἐν τῇ λεωφόρῳ Πατησίων μεγάρῳ, οἱ λογισμοὶ τῆς κόρης ἐν τῇ ἀγκάλῃ τοῦ ἀδιαφόρου χορευτοῦ, θὰ πετώσι μακρὰν ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ καταστρώματος, καὶ τῶν κυμάτων τῶν μαστιζομένων ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ Σιρόκου, ὅπου ὁ ξερῆθος τῆς καρδίας τῆς θὰ σκέπτεται μόνος αὐτὴν.

Τὰ ὑπόλευκα ἰστία, διαγράφοντα μυστηριώδη ἀμαυρὰ τετράγωνα, ἐξηκολούθουν κλίνοντα καὶ ἀνεγειρόμενα ὡς πτέρυγες παραδόξων φανταστικῶν πτηνῶν, παρασυρομένων μακρὰν ὑπὸ τῆς πνοῆς τῆς λαίλαπος καὶ τοῦ ἀγνώστου.

Τὰ κύματα ἐξηκολούθουν πλαταγίζοντα ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου με ὑγρὸν πάφλασμα, καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νοσταλγικῶν του ἀναμνήσεων κατήργετο εἰς τὴν στενὴν κοκτέταν του νὰ ὀνειρευθῆ τὰς παρελθούσας φωτεινὰς ἡμέρας, ἐμείνα μόνος ἐκεῖ ἐπὶ μακρὸν, ἀναπνέων τὸ πλανώμενον τῆς τρικυμίας πνεῦμα, ἀναλογιζόμενος τὰ παρελθόντα εἰδύλλια τῶν ἀποθιμένων χρόνων, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τριήρων καὶ τῶν ἐκλειψασῶν πενηκοντόρων, λησμονημένοι ἤδη ναῦται καὶ ἔρηθοι ἀπόδημοι θὰ ἐρρέμβαζον κατηφείς τὰς ἀρμονικὰς Τανάγρας, ὅσαι τοὺς ἀνέμενον ὑπὸ τὰ λευκομάρμαρα τῶν ἀρχαίων οἴων περιστύλια, καὶ ὑπὸ τοὺς ἀμαραγδίνους τῶν Ἀθηνῶν τῶν οὐρανοῦς.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ

Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Σπουδή

* PIERRE BARBIER *

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΝ *

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΛΟΥΙΖΑ μόνη

ΛΟΥΙΖΑ. Ναί, πήγαινε! απόφυγε τὸ βλέμμα μου.

Ἐσκέφθην πρὸς στιγμήν νὰ καταφύγω εἰς τὴν προδοσίαν. Ἄλλ' ἡ δοκιμασία ἦτο πικρά. Δὲν τὸ ἐπραξά. Ἐνθυμήθην ἀμέσως ὅτι εἶμαι μήτηρ. (Θεωροῦσα πρὸς τὸ δωμάτιον ὅπου εὑρίσκειται τὸ τέκνον της). Προσφιλή ὄντα! Ὁ μόνος σκοπός μας εἶνε νὰ τὰ καταστήσωμεν εὐτυχὴ καὶ ποτὲ νὰ μὴ μάθωσι τί πράττομεν δι' αὐτά. (Σπογγίζει ἐν δάκρυ, εἶτα ἀνεγείρουσα τὴν κεφαλὴν). Ναί· τὸ καθήκον μου ἦτο ν' ἀποφύγω τὸ σκάνδαλον. Ἄλλὰ τί θὰ συνέβαινε; Ἡ ὀργή μου θ' ἀπέβαινε καὶ διὰ τοὺς δύο μας ἀπαισία. Ὅταν ὁ ἀνὴρ, κακόν τι πράξας, αἰσθάνεται ὅτι καὶ κρίνει κακῶς, τότε ἀποφεύγει τὴν οἰκίαν. Ἄλλ' ἔστω. Ἄρκει ὅτι ὁ Πουζέ συναισθάνεται τὸ σφάλμα του, ἀρκεῖ ὅτι ἠρυσθίωσεν. Ἐν τούτοις, πόσῃ ἀνάγκῃ ἔχω τοῦ ἔρωτος πρὸς ἐπιστηρίξιν μου; Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ συζύγου μου μ' ἐνδιαφέρει πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν ἰακὴν μου. (Μετὰ πικρίας). Ἄλλοί μινον! Τοῖς διδού-

*) Συνέχεια.

μεν τὰ πάντα. Ἐὰν πάντα δι' αὐτοὺς θυσιάζομεν καὶ ὅμως ἐκ τῶν θλιβερῶν μας τούτων ἐρώτων δὲν εὐχαριστοῦνται, τοχέως ἀποκόμνου καὶ ἀπογοητεύονται. Ἡ τρυφερότης τῶν γυναικῶν τοῦ εἴδους αὐτοῦ εἶνε τὸσον ματαία καὶ πρόσκαιρος! Καὶ ὅμως οὐτοὶ μὲν παρέρχονται, ἡμεῖς δὲ μένουμεν, καὶ ὅταν βραδύτερον ἐπέλθῃ τὸ γῆρας, τότε χειροκροτοῦμεν τὸν ἑαυτὸν μας διότι ἐκλείσαμεν ἄλλοτε τοὺς ὀφθαλμούς. Τί λυπηρὸν πρᾶγμα μὴ ταῦτα ν' ἀναγινώσκῃ κανεὶς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνδρός. Εἰς μάτην ἡ σύζυγος παλαίει διὰ νὰ φανῇ πιστὴ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις της, εἰς μάτην προσπαθεῖ νὰ ἐπιτηρήσῃ τὴν θέσιν της, νὰ εἶναι οἰκονόμος, νὰ τιμᾷ τὴν συζυγικὴν ἐστίαν, νὰ ζῇ τέλος πάντων ὡς γυνὴ τιμὴ καὶ ἐνόριτος. Εἰς μάτην! Ὅπου ἡ καλλονὴ ἐπιβάλλεται καὶ δεσπόζει, ἐκεῖ ἡ ἀρετὴ δὲν τιμᾶται, δὲν εἰσακούεται. (Μετὰ περιφρονησεως). Καὶ εἶσαι σύ, ὦ κόμησσα, καί, σύ της ὁποίας τὰ ὄμοια χαρακτηριστικὰ ἔκαμον τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ συζύγου μου νὰ βλέπουν ρυτίδας ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. Ἐταίρα! Καὶ εἶμ' ἐγὼ ἐκεῖνη, ἥτις πληρώνουσα τὸ φίλμα σου, ἀπεγυμνούμενη εὐχαρίστως διὰ νὰ σε ἀπαθανάτισω καὶ ἐπώλουν εἰς εὐτελεῖς τιμὰς, χωρὶς κανέν εἰς τὴν ψυχὴν μου παράπονον, ὅλα τοῦ παιδιοῦ μου, ὅλα τοῦ γάμου μου τὰ κοσμήματα. Καὶ τίς εἶδεν εἰς ποίαν ἀνόητον κόρην θὰ ἐπωλήθησαν οἱ πτωχοὶ μου ἐκεῖνοι θησαυροί, τοὺς ὁποίους ἠγόρασεν ὁ Ἰουδαῖος. Ὡ ἱερουσαλί! Ἐπώλησα τὰ κοσμήματα της μητρός μου, καί, διότι ἀνήκον εἰς τὴν μητέρα μου. Καὶ ὅλα ταῦτα διατί; Διὰ σέ, ὦ ἔρως, διὰ σέ, ὦ πίστις, ὦ τιμιότης, ὦ χίμαιρα. Καὶ σύ, ὦ κόμησσα, ἐκολακεύεσο πιστεύουσα ὅτι ἀντὶ τοῦ κοινῆς τάφου θὰ σοὶ ἀπέδιδον τὴν ἀθανασίαν. Ἄλλ' ὄχι... ὄχι... Ἄρπάξτε σφύριον προχωρεῖ καὶ ἀνεγείρει τὸ κάλυμα) θὰ σε καταστρέψω (Ἐν ἐνδοιασμῷ θεωροῦσα τὸ ἀγαλμα). Καὶ ὅμως δὲν δύναμαι. Εἶνε τὸσον ὠραῖον! (Τὸ σφύριον καταπίπτει ἀπὸ τὰς χεῖρας της)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΛΟΥΙΖΑ, ΙΟΥΛΙΑ, ὁ ΔΟΥΞ, εἰς ὑπηρέτης.

ΛΟΥΙΖΑ Κἀποῖς ἐρχεται.

ΔΟΥΞ (εἰσερχόμενος). Ὁ κύριος Πουζέ... εἶνε ἐδῶ;

ΛΟΥΙΖΑ. Δὲν εἶνε ἐδῶ... ἐξῆλθε.

ΔΟΥΞ (δεικνύων τὴν Ἰουλίαν, ἥτις φαίνεται ὀλίγον ὀπισθεν αὐτοῦ). Ἡ κυρία δύναται νὰ τὸν ἀναμένῃ ἐδῶ;

ΛΟΥΙΖΑ (Μετὰ κινήσεως ἐμφαιτούσης συγκατάθετον). Μά... (ἀναγνωρίζουσα τὴν Ἰουλίαν) Αὐτὴ... Πάλιν αὐτὴ ἡ γυναῖκα.

(Ἡ Ἰουλία κάθηται πρὸς τὰ δεξιὰ. Φαίνεται δὲ λιαν ἐξηρηθισμένη).

ΔΟΥΞ (Ἦρὸς τὸν μικρὸν ὑπηρέτην ὑποδεικνύων αὐτῷ τράπεζαν πλησίον της Ἰουλίας εἰρησχομένην). Ἄφες ἐδῶ αὐτὸ τὸ κιβώτιον.

ΙΟΥΛΙΑ (ἀδιαφόρως). Τί κιβώτιον εἶνε αὐτό; ΔΟΥΞ (θυσθίμως). Εἶνε μερικὰ κοσμήματα, τὰ ὅποια ὁ Ἰουδαῖος μου, ὁ γέρω Ἰακώβ, μὲ εὕρηκε διὰ σᾶς.

ΛΟΥΙΖΑ. Τί ἀκούω;

ΙΟΥΛΙΑ (Γαταηροῦσα τὸ κιβώτιον). Εὐσεστηθῆτε λιπὸν νὰ μὲ ἀνείζητε τὸ κιβώτιον αὐτό.

Ὁ Δουξ ἀνοίγει τὸ κιβώτιον ἐξ οὗ ἡ Ἰουλία ἐξάγει ἐν περιδέραιοι καὶ ἐν βραχιόλιον). Μπα! καλὲ τί ἀρχαιολογικὰ εὕρηματα εἶνε αὐτά; (θετὶ τὸ περιδέραιον ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ της).

ΛΟΥΙΖΑ. Θεέ μου τί βλέπω; Ὡ προσφιλή μου κοσμήματα, ὦ μάρτυρες τοῦ αὐστηροῦ καθήκοντος, φεύγω διὰ νὰ μὴ σᾶς βλέπω ἐπὶ τῆς ἐξηυτελισμένης αὐτῆς γυναικός.

(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΙΟΥΛΙΑ, ὁ ΔΟΥΞ.

ΙΟΥΛΙΑ (Βλέπουσα ἐξερχομένην τὴν Λουίζαν). Πῶς; Ἐφυγε χωρὶς εὐδὲ λέξιν νὰ εἶπῃ;

ΔΟΥΞ (Θεωρῶν ἀτενῶς τὴν Ἰουλίαν). Τὴν ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν.

ΙΟΥΛΙΑ (Ἐξακολουθοῦσα νὰ δοκιμάζῃ ἐν ἑαυτῆς τὰ κοσμήματα). Λοιπὸν εἶσαι ζηλότυπος, Δουξ.

ΔΟΥΞ. Ἄς μὴ σπεύδωμεν δὲ καὶ τὸσον πολὺ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, κόμησσα, τὰ πράγματα δὲν φαίνονται καὶ πολὺ σοβαρά, τοῦλάχιστον δι' ἐμέ. Ἐγὼ ἀπλῶς, διηρχόμενος ἐξωθεν, ὅτε μὲ τὸ ὄμμα φλογερὸν, μὲ φαιδρὸν τὸ πρόσωπον, μὴ προσέχουσαν ἔτι εἰς τὰ περὶ σὲ συμβαινόντα, σὲ βλέπω αἴφνης ἐξερχομένην ἐκ μιᾶς οἰκίας, τὴν ὅποιαν δὲν γνωρίζω!... Μόλις ἐπροχωρήσατε δύο βήματα, καὶ ἐστρέψατε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν θύραν ἐξ ἧς ἐξήλθετε, πλήρης εὐχαριστήσεως καὶ ὡσεὶ ὄνειροπολοῦσα... Τότε τὰ βλέμματά μας συνητηρήσαν. Ἐγὼ ἔστην. Σεῖς ἠρυσθίωσατε. Ζητῶ νὰ μάθω πόθεν ἐξήρχεσθε καὶ ἀντὶ τούτου σᾶς βλέπω μᾶλλον στενοχωρημένην καὶ ἐπὶ πλέον... θυμωμένην.

ΙΟΥΛΙΑ. Ἐὰν εἶχον κανέν μυστικόν, διατί νὰ θέλετε νὰ τὸ ἀκούσητε; (Ζωηρῶς, βλέπουσα δι' ὁ κόμης βαίνει πρὸς τὸ ἀνάβαθρον). Ἐγὼ σᾶς ἐπεφύλαττον μίαν ἐκπλήξιν. Ἡθελον νὰ σᾶς ἐκπλήξω μὲ τὸ καλλιτεχνικὸν αὐτὸ ὄφρον τὸ ἐκτελεσθὲν διὰ σᾶς ὅτε θὰ εὐχαριστοῦμαι πολὺ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς σας, τῆς ὁποίας τώρα μοὶ ἀφαιρεῖτε τὸσον ἀποτόμως τὴν ἐλπίδα.

ΔΟΥΞ. Ἐστω. Ἐχει καλῶς. Ἐγὼ σταματῶ πρὸ τῆς φλιάς τοῦ θυσιαστηρίου. (Κατερχόμενος). Εἶμαι ὅμως πολὺ περίεργος νὰ γνωρίσω

Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

τὸν ἀγαλματοποιόν μου, συγγνώμην, τὸν ἰδικόν σας, θέλω νὰ εἶπω. Λέγουσιν ὅτι ἡ τέχνη τοῦ Πουζέ εἶνε θαυμασία. Καὶ τί ἀράγε ἀνέλαβε νὰ παραστήσῃ ἐν τῷ προσώπῳ σας; Πρόκειται ν' ἀναστήσητε τὴν Ρώμην ἢ τὴν Ἑλλάδα;

ΙΟΥΛΙΑ. Τὴν Λουκρητίαν.

ΔΟΥΞ. Τὴν Λουκρητίαν; Εὐγενής ἐκλογή, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὴν μεγάλην καλαισθησίαν σας! Ναί! (Παρατηροῦσα τὴν Ἰουλίαν). Τὸ μέτωπον αὐτὸ εἶνε ρωμαϊκόν, τὸ ἀνάστημά σας ἰδίως εἶνε τὸσον κομψόν καὶ ποιητικόν καὶ εὐλύγιστον, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἐπλάσθη διὰ νὰ φέρῃ τὸν ἀρχαῖόν πέπλον!

ΙΟΥΛΙΑ. Πράγματι. Τοιοῦτον πέπλον εἶχον φορέσει κατ' ἀρχὰς καὶ ἤδη ἤνοιγον τὸ παραπέτασμα αὐτό (δεικνύουσα τὸ ἀνάβαθρον) ἵνα τοποθετηθῶ, ἀλλ' αἴφνης ὁ βραχίον μου περιπλήχθη εἰς τὸ ὄψασμα καὶ ἐξ ἀπροσέξινος ὁ πέπλος κατέπεσε. Τότε ὁ καλλιτέχνης, ὅστις μὲ εἶδε ἀνέκραξεν αἴφνης: Μείνον οὕτω ὦ θεία. Ἐφώναξέ με τὸσον δυνατὰ ὥστε ἐμμεῖνα ἐκ φόβου ἀκίνητος, ἀπελιθώθην. Καὶ ἰδοὺ, ἀγαπητέ μου κόμη, πῶς ἐκ μιᾶς ἀνεπιτηδείτητος ἐξήλθεν ἐκ τοῦ πέπλου τῆς Λουκρητίας μία... Ἄφροδίτη!...

ΔΟΥΞ Ἀλλὰ... περίεργον! Σεῖς νὰ μείνετε τὸσον ἀπαθῆς χωρὶς πλέον εὐδὲ λέξιν νὰ εἶπητε, πρὸ τῶν ὀμμάτων ἐνός ἀνδρός;

ΙΟΥΛΙΑ. Ἐνός ἐργάτου θέλετε νὰ εἶπητε. Καὶ θὰ τῷ περιποιήσητε ἀρά γε τὴν τιμὴν νὰ τὸν ζηλοτυπήσητε;

ΔΟΥΞ. Ἴσως. Θέλω νὰ...

ΙΟΥΛΙΑ. Νά τόν φονεύσετε ;
ΔΟΥΣ. "Οχι" θέλω νά τόν γνωρίσω, ή μάλ-
λον διά νά είπω ὀρθότερον, νά γνωρισθῶ παρ'
αὐτοῦ.

ΙΟΥΛΙΑ. (πονηρῶς). Εἰς τήν ἐμφάνισιν τοῦ
Ἀχιλλεως, οἱ Τρῶες ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

ΔΟΥΣ. Διατί; Ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νά ἐφοβίσω κα-
νένα. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ γλύπτης αὐτός εἶνε ἐκ τῶν
κοινῶν ἀνθρώπων, ὑποθέτω, ὅτι βλέπων μέχρι τι-
νός σημείου δύναται νά ἐνθαρρύνῃ μίαν ὠραίαν, ὡς
ἡμᾶς, θά ἐφαίνετο πολὺ ἐπιλήθμων τῆς θέσεώς του
ἀπέναντι τσαύτης ἐλευθερίας, παρεξηγῶν δὲ
τὴν πλήρη ἐκ μέρους σας ἀνοχήν, θά ἐπίστευεν
ἴσως ὅτι ἠδύνατο νά τύχῃ εὐνοίας τινός ἐκ καρ-
δίας, τὴν ὁποίαν ἡ μεγαλοφυΐα ἀπαλύνει ἐν τῷ
ἔρωτι... Τούτο βεβαίως θά ἦτον ἀξίωσις ἀπρε-
πῆς καὶ παράλογος, τὴν ὁποίαν θέλω νά τοῦ
ἀφαιρέσω. Τούτο μόνον.

ΙΟΥΛΙΑ. Καὶ πῶς, ἀγαπητέ μοι Δούξ, φονεύων
αὐτόν ;

ΔΟΥΣ. "Οχι", κόμησσα. Ἀπλούστατα, παρου-
σιαζόμενος εἰς αὐτόν.

ΙΟΥΛΙΑ. Καὶ ποῖαν ἀπόδειξιν ἔχετε τῆς ἐνο-
χῆς του ;

ΔΟΥΣ. Ἄς εἰσέλθῃ, καὶ ἐγὼ ἐκ μόνου τοῦ χα-
ριτισμοῦ, τὸν ὁποῖον θά μοὶ ἀπευθύνῃ, θά ἐν-
νοήσω πάραυτα τί δύναται νά τολμήσῃ.

ΙΟΥΛΙΑ. Καὶ τί δύνασαι νά τολμήσῃ, ἀφ' οὗ
σεῖς με γνωρίζετε καλῶς ;

ΔΟΥΣ. Δὲν ἠξεύρω. Ἡξεύρω ὅμως ὅτι ἡ εἰ-
κὼν μίας νύμφης, ἡ ὁποία χρησιμεύει ὡς πρό-
τυπον γίνεται μᾶλλον ὅπως... μετριάξῃ τὸν σε-
βασμὸν τοῦ καλλιτέχνου, ὅστις ἀπὸ θαυμαστοῦ
μεταβάλλεται βαθμυδὸν εἰς ἐραστήν. Καὶ εἰς
τὰς ἀρχὰς μὲν, εἶνε ἀληθές ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει
τὸ ὑποπτον. Μία ἀπλὴ διευθέτησις τῆς χειρὸς,
μία θωπεία ἐλαφρὰ τοῦ βραχίονος ὑπὸ τὸ πρό-
σχημα οἰασθήποτε μετακινήσεως αὐτοῦ, μία
προσφάσις τοῦ ἀπειθοῦς ὄθηθεν ὤμου, ἐφ' οὗ
πλανᾶται ἐν φίλημα....

ΙΟΥΛΙΑ. Πολὺ καλὰ ! καὶ ἔπειτα ;

ΔΟΥΣ. Ἐπειτα ; ...

ΙΟΥΛΙΑ. Αὐτὰ εἶνε πράγματα ἀσήμαντα τὰ
ὁποῖα ὁμολογοῦνται, ὅταν ἡ καρδία δὲν συνοδεύει
τὴν εὐνοϊαν τῆς παρειαῖς. Σὺ, φίλε μου, δὲν γνω-
ρίζεις τοὺς καλλιτέχνας. Ὁ οὐρανός των εἶνε
σκοτεινός, θυελλώδης καὶ ἔχει ἀνάγκη μίας ἀσ-
τραπῆς. Ἡ ἀστραπή δὲ αὕτη εἶνε ὁ ἔρωτος.

(Κίρησις διαμαρτυρίας τοῦ Δουκὸς)

Ἄλλὰ καὶ ἐν ψεύδος ἀπλουν, ἐν ἀπλουν ὄνει-
ρον ἀρκεῖ ὅπως ἐκλάμψῃ ἡ μεγαλοφυΐα των.

ΔΟΥΣ. Ἐν ὄνειρον.

ΙΟΥΛΙΑ. Ναί ! Διὰ τὸν Πουζέ με τὸν ὁποῖον
διασκεδάξω. Τί σημαίνουσι λόγου χάριν ὀλίγα
φιλήματα, ἀκουσίως ἐννοεῖται διδόμενα, ἀφ' οὗ
ἀπαιτεῖται μία ἐστία ὅπως ἀναφλεγγῇ ἡ φλογερὰ
φαντασία του ; (δεικνύουσα τὸ ἀνάδαθρον). Οἱ

χαρακτῆρες τοῦ προσώπου μου εἶνε ἐκεῖ, ἀλλὰ
θέλω νά θέσῃ ἐν αὐτοῖς καὶ τὴν ψυχὴν μου. Χω-
ρίς νά παύσω βλέπουσα καθαρώς, τὸν ἀποτυ-
φλῶ ἐργαζόμενον. Με ἐναγκαλιζέται ; Εἶμαι ἐγὼ
ἡ διαπράττουσα μίαν κλοπὴν. Καταχρῶμαι τῆς
θερμῆς του ἐξάψεως καὶ ἐξαπατῶ τὴν χαρὰν
του. Ἴτιποτε περισσότερον. Δὲν παραδίωκω εἰς
τὴν καρδίαν του εἰμὴ τὴν σκιὰν ἐνός λαφύρου,
ἐν ᾧ δὲ αὐτός ἐξανίσταται θέλων νά καταλάβῃ
αὐτό, ἡ Ἀφροδίτη του ἀντανακλᾷ τὴν φλόγα
τοῦ πόθου του. Οὕτω κολακεύουσα τὴν μανιώδη
του κλίσιν, ἐξασφαλίζω ἐν ἀριστοτέργμα καὶ
ὅπως ἀνάπτωμεν τὸ φῶς, ἐγὼ ἀνάπτω τὴν με-
γαλοφυΐαν του.

ΔΟΥΣ. Διάβολε ! Ἀλλὰ με τὰς οἰκειότητας
αὐτὰς αἱ ὁποῖαι βλέπω πολὺ ὀλίγον σας στοι-
χίζουσιν, ἠδύνατο ἐπίσης νά ἀναφλεχθῇ καὶ ἡ
ἰδική σας μεγαλοφυΐα.

ΙΟΥΛΙΑ. Α ! Δούξ. Τί σκέπτεσθε ; Μία τοι-
αύτη ὑποψία εἶνε δι' ἐμέ ὕβρις. Καὶ πῶς ; Κα-
ταδέχεσθε νά συλλάβητε ὑπονοίας δι' ἓνα γλύ-
πτην ; Καὶ ἀνοσηχεῖτε διὰ τοιαύτας χιμαίρας ;

ΔΟΥΣ. Χιμαίρας δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον
πραγματικότητας. Μὰ τὴν ἀλήθειαν ! Ὅλα
αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα σοῦ λαμβάνουν ἓνα ὕψος
ἡμιθέων, τὸ ὁποῖον σὲ κάμνει νά σκέπτεσαι πό-
σαις ξυλταῖς πρέπει νά τοὺς δώσης. Τέλος πάν-
των ἄς ἔλθῃ, τὸν περιμένω.

ΙΟΥΛΙΑ. Σκέπτεσθε νά τὸν τρομάξῃτε, νά τὸν
κτυπήσῃτε ; νά τὸν πιζήτε ἴσως ;

ΔΟΥΣ. "Οχι" θέλω νά τὸν πληρῶσω.

ΙΟΥΛΙΑ. Θά γεννηθῇ κανὲν σκάνδαλον κωμι-
κόν. Προσέξατε.

ΔΟΥΣ. Πολὺ καλὰ. Ὡστε θά τὸν πληρῶσητε
σεῖς (τῇ ἐπιδεικνύει βαλάντιον).

ΙΟΥΛΙΑ. Θά τὸ τοῦ δώσω διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ μου.

ΔΟΥΣ (ἀποσύρων τὸ βαλάντιον). Ἄ. "Οχι !
(Ὁ Πουζέ ἐμφανίζεται)

ΙΟΥΛΙΑ (βλέπουσα τὸν Πουζέ, ξηρῶς). Ἴδου
αὐτός. Κάμετε ὅ,τι θέλετε.
(Ἐπειτα τὸ τέλος.)

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ *)

Αἱ ζωγραφίαι τῆς ὁροφῆς τοῦ ἀγίου Σπυρί-
δωνος εἶχον ἐμπουήσῃ μεγάλην αἴσθησιν ἐν Κερ-
κύρῃ εἰς ὅσους ἐβλεπον αὐτάς, διότι ἡ ἀγιογρα-
φία μας, ἀπὸ ταπεινοτάτη ἐλάμβανε διαπρεπή
θέσιν. Ἀπὸ πολλοὺς ξένους περιεφρονεῖτο ἡ ἀγιο-
γραφία μας, καὶ τούτο διότι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον, κρίνει τις χωρὶς νά σκεφθῇ τὰς περιστά-
σεις, ὡς ἂν ἡ χώρα εὐρίσκειται.

Περιηγηταί, καὶ αὐτοὶ οἱ πλέον ἐπιφανεῖς
ἐνίστη, ἀναφέροντες τὴν ἀγιογραφίαν μας, ἐφε-
γον τὸ ἄτεχνον αὐτῆς. Οἱ Spon καὶ Wheler.
λ.χ. εὐρισκόμενοι εἰς τὰς Ἀθήνας τῷ 1676
ἔγραφον : «...Οἱ Ἕλληνας μετέβαλον τὸν ναὸν
τῆς Δήμητρος τὸν παρὰ τὸν Ἰλισσὸν εἰς ἐκ-
κλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν
ἐγέμισαν μετὰ τοιχογραφίας τοῦ ἰδιόζοντος εἰς
αὐτοὺς τρόπου, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀθλιότατος, διότι
αἱ ρίγες καὶ οἱ δάκτυλοι εἶνε μακρότατοι ὡς
ἄτρακτοι καὶ τὰ λοιπὰ μέλη πολὺ ἀσύμμετρα...»

Πρέπει ὅμως νά ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ χρω-
ματισμός εἶνε γλυκύτατος, φαίνεται ὡς μικρο-
γραφία, ἀλλὰ τὸ σχέδιον, ὅπερ εἶνε ἡ ψυχὴ
τῆς ζωγραφίας ἐλλείπει σχεδὸν πάντοτε. (1)

Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Δοξαρά, τὸ σκῶμμα
ὅπως ὀδήποτε ἐμετριάξεται. Ἄν ἐξηκολούθουν —
ὡς δυστυχῶς ἐξακολουθοῦν — ἀδόκιμοι καὶ βί-
βανουσι ἀγιογράφοι νά εἰσράζοντο, ἡ Ἑλλὰς οὐχ'
ἦττον εἶχε νά ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς ξένους πικρο-
λόγους, ὅτι ἀργὰ μὲν, ἀλλὰ τέλος καὶ ἡ ὀρθό-
δοξος ἀγιογραφία ὑψούτο. Ἀπὸ στόματος εἰς
στόμα ἀνὰ τὰς νήσους διεοῖδατο ἡ ἐπιτυχία
τοῦ Παναγιώτου Δοξαρά. Ὁ υἱὸς του Νικό-
λαος ἀφίκετο εἰς Ζακύνθον διὰ λόγους, ὡς εἶ-
δεμεν, ὑπηρεσίας, ἀλλὰ συγχρόνως κατεγίνετο
καὶ εἰς τὴν τέχνην του.

Εἰς Ζακύνθον τῷ 1300 εὐρέθη ἐν τῇ παρα-
λίᾳ μικρὰ τινε εἰκὼν τῆς Παναγίας καὶ ἰδρύθη
ὁ τῆς Φανερωμένης ναός, ὅστις ὑποστάς μεγά-
λας ζημίας ὑπὸ τῶν σεισμῶν, ἀνωκοδομήθη, τῷ
1633, ὡς τὴν σήμερον σώζεται. Ὁ ναὸς οὗτος
εἶνε ὁ καλλιτεχνικώτερος τῆς Ζακύνθου, λόγῳ

ἀρχιτεκτονικῆς, ξυλογλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς.
(1) οἱ φιλότεχνοι ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ τούτου
ὀρθῶς σκεπτόμενοι ἠθέλησαν νά κοσμήσωσι τὴν
ἐκκλησίαν, ὡς τὴν τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος, ἀφοῦ
διέμενον ἐν τῇ νήσῳ ὁ υἱὸς τοῦ ἰδίου καλλιτέ-
χνου, ὅστις ἐφημιζέτο ὡς ἐξοχὸς ζωγράφος καθὼ
σπουδάσας εἰς τὴν Ἑνετίαν.

Εἰς τὰ βιβλία τῆς Φανερωμένης ἀναγιγνώσκονται
τὰ ἐξῆς, ἅτινα ἐδημοσίευσεν πρῶτος ὁ ἀείμνηστος
τῆς Ζακύνθου ἀρχιεπίσκοπος Κατράμης. (2)

«1753 Μαρτίου 21 ἡμέρα Κυριακή.
«... Ἡ ἐνορία τούτη τὸν ζῆλον ὅπου τρέφει νά βλέπῃ
εὐπρεπισμένην καὶ κλλιωπισμένην τὴν ἐκκλησίαν
μας, εἰς τὴν ἄκραν ἐπιθυμίαν ὅπου ἀκολούθως ἐλαβε
ἀνὰ γίνῃ τὸ ταμουζο εἰς τὴν σκέπασιν, ἡ πυραμίδα
καὶ τὸ γυναικίτι, καὶ ἡ πόδος εἰς τοὺς τοίχους, κατὰ
αὐτὸ δισέμιο τοῦ σινοῦ Καλονέλλου Κομούτου.... Ἐνα
ἐκκόμη λείπει, τὸ ἐξαιρετώτερον καὶ ἀναγκαϊότερον,
ὁποῦ εἶνε ἡ ζωγραφία διὰ νά τελειωθῇ τὸ δισέμιο
καὶ νά λάβῃ ὁ ἄγιος οἶκος τούτος, τὸν προπού-
ομενον στολισμὸν. Ὡς καὶ εἰς τούτο ἡ τοῦ Θεοῦ
ἐπισημῆται ἐπισημῆται, ἐπειδὴ μὰς ἐπεμφεν φίλον
καὶ ζωγράφον ἀειώτατον καὶ ἐμπειρότατον τὸν σινοῖο
Καθαλιέρην Νικόλαον Δοξαράν, τοῦ ὁποῖου ἡ
κρήμη κηρύττεται πανταχοῦ μὴ θέλοντες ἡμεῖς νά
ἐλάττωμεν τέτοιαν ἐπιτηδειότητα... τὸν ἐπαρεκαλέ-
σασμεν νά δεχθῇ βάρος νά ἐκτελέσῃ τὴν ζωγραφίαν
ὅλην κατὰ τὰ δισέμια, τὸσον τὸ σοφίτα, ὅσον εἰς τὴν
πυραμίδα καὶ εἰς τὴν πρῶτην καὶ δευτέραν τάξιν,
καὶ τὸ πρῶτον καὶ δευτέρον ὄρθως τῆς πόδος τῶν
τοίχων. Ὅθεν ἐσυμφωνήσαμεν ὡς ἀκολουθεῖ... Καὶ
ἠδιὰ παντελῆ ἀνταπόδοσιν πέρνει χρῆμα ἡ ἐκκλησία
ἀνὰ τοῦ μετρίτη τέκνικα χρυσᾷ ἐπιτακίσει...»

Κατὰ τὸ 1758 Σεπτεμβρίου 27, ἀπαντᾷ
ἄλλη συμφωνία μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ

1) Ἡ ὠραιότερα ὑπὸ ἐποψὴν ἀρχιτεκτονικῆς πρό-
σοφει τῶν ἐκκλησιῶν Ζακύνθου, εἶνε ἡ ἐν ὁδοῦ Γλάδ-
σταίνος ἐκκλησία τῆς Κυρίας τῶν ἀγγέλων. ἦτις
ἰδρύθη ἀδεία τῆς Κυβερνήσεως καὶ δαπάναις τοῦ
ἐπάρχου Φιλάρτου Καλογεροπούλου τῷ 1687. Εἶνε τοῦ
ρυθμοῦ τῶν χρόνων ἐφ' οὗ ἐπέδρασεν ἡ ἰσπανικὴ τέ-
χνη καὶ τοῦ ὁποῖου ρυθμοῦ σώζονται κτίρια ἐν Ἰτα-
λίᾳ ἀπὸ τινος ὀνομάσθη ρυθμὸς πλαταρισκὸς ἐνεκα τῆς
λεπτογλυφίας. Καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ ἔχει λαμπρὰς
εὐλογλυφίας, καὶ ἐν γένει τὸ τέμπλον ἡ εἰκονοστάσιον
ἡ οὐρανία, τὰ στασιδία ἔχουν τὴν καλλιτεχνικὴν
χρῶσιν τῶν χρόνων. Τὸ κωδωνοστάσιον ὑπέστη κατα-
στροφὴν κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1893. Εὐχῆς ἔργον
θὰ ἦτο ἂν ἐγκαίρως παρὰ εἰδόμενος λάβῃ τὰς δεού-
σας συντηρήσεις καὶ ἐπισκευὰς τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐκ-
κλησίας ταύτης εἶνε καὶ ἡ ἐν τῇ ὁδοῦ Ἀνεξαρτησίας
οἰκία ἡ φέρουσα τὸν ἀριθμὸν 100.

*) Συνέχεια.
1) Voyage κτλ. τομ. Β'. σελ. 211.
2) Ἱστορικαὶ διασαφίσεις ἐπὶ τῆς πατρίδος Εὐμε-
νίου τοῦ Βουλγάρου. Ζακύνθος 1854 σελ. 42—43.

VIRGINIA BRALL. Πρό του σταυρού

Ναού και του καλλιτέχνη, ης περικοπή έχει ως εξής.

«...διέβησαν οι πέντε χρόνοι όπου κατά την επάρτε 21 Μαρτίου 1753 και ακολούθον συμφωνίαν «εδιδωρίσθησαν του σινιός Καβαλιέρου Νικολάου Δοξαρά δια την τελείωσιν όλης της ζωγραφίας του θείου τούτου Ναού...».

Ο Δοξαράς φαίνεται εκ τούτων ότι είχε πολλές άλλας ασχολίας και δεν ήδύνατο να καταγίνη πολύ εις την τέχνην του.

Ο Κεραυτός όστις έδωκε το σχέδιον όνομάζετο Νικόλαος, έσπούδασεν εις την Ιταλίαν, διεκρίθη ως στρατιωτικός, μαθηματικός και μηχανικός, έφερε δε και τον βαθμόν του Συνταγματάρχου.

Η έκκλησία της Φανερωμένης έσωτερικώς είναι καλλιτεχνικωτάτη, εν είδει μουσείου. Τό εικονοστάσιον (temple) είναι εξόχως εινργασμένον. Διά ξυλογλυφίας άπαραμίλλου λεπτουργίας παριστάνται άνθρωποι και ζώα εν μέσω φυλλωμάτων, άμπελος μετά του Χριστού έχοντος εκατέρωθεν Άποστόλους και εις τα πλαίσια άγγέλους, και παραστάσεις του βίου της Θεοτόκου.

Η ξυλογλυφία αυτή επισύρει την προσοχήν των θεατών. Εν Ζακύνθω θά υπήρχε ξυλογλυπτης έξχος, ούτινος τό όνομα μās είναι εισέτι άγνωστον και θά εινργάζετο πολύ, διότι και πλαίσια και άλλας έργασίας είδομεν της ίδιας χειρός. Άλλά τό επισημότερον στόλισμα της έκκλησίας ταύτης είναι αι εικόνες εν τη όροφή, έργον του Νικολάου Δοξαρά. Εύτυχώς μέχρι τουδε δεν υπέστησαν την αυτήν του πατρός του τύχην

σώζονται άγνά, οια εξήλθον από της χειρός του καλλιτέχνη.

Πρό τινων έτών οι έπίτροποι ήθελον να τας επισκευάσωσι διότι, έδω και εκεί, ό χρόνος άφ' ενός και ή άμέλεια άφ' έτέρου έφεραν ζημίας. Προσεκλήθη επί τούτω ό Ζακύνθιος ζωγράφος Σπουρίδων Πελεκάσης άλλ' ούδέν έγένετο. Νομίζομεν ότι αι εικόνες αυτές πρέπει να μείνωσιν όπως έχουσι και μόνον ειδικός καλλιτέχνης να επιφέρη άπλώς τας συντηρήσεις και επισκευάς, ως ή τέχνη υπαγορεύει, χωρίς να χάσωσιν αι εικόνες την αρχικήν των αξίαν. Και αι εικόνες αυτές, ως και αι του πατρός του, έγένοντο κατά τους κανόνας της προοπτικής, τό διάγραμμα αναμάρτητον και ό χρωματισμός αρμονικωτάτος και ζωηρός. Τό μέσον της όροφης κατέχουσι τρεις μεγάλοι ζωγραφίαι ελληνοειδούς σχήματος. Η μέση παριστάν την Κοίμησιν της Θεοτόκου, άνωθεν ήπτανται δύο άγγελιο βαστάζοντες ταινίαν επί της όποιας υπάρχει γεγραμμένον τό τέλος του τροπαρίου. «Και σὺ οὐε και Θεέ μου, παράλαβέ μου τό πνεύμα». Έκ των δύο άλλων, ή μέν παριστάν την μεταστασιν της Θεοτόκου, ή δε την γέννησιν αυτής. Περί τας τρεις ταύτας ζωγραφίας εύρίσκονται αι εικόνες των Άποστόλων, μεταξύ δε τούτων άγγελιοι κατά τας τέσσαρας γωνίας της όροφης βαστάζοντες ταινίας μετά του τροπαρίου «Άπόστολοι εκ περάτων κλπ.».

Δυστυχώς και ό Νικόλαος Δοξαράς κατέλιπεν όλίγα έργα. Ο Δοξαράς ούτος, κατά τον Μουστοξύδην (1) έγεννήθη εις Καλόμας και απέθανεν εν Ζακύνθω καταλιπών εκ γυναικός Λευκαδίας άρρενα παΐδα, όστις από του πάππου ώσάκτως Παναγιώτης όνομασθείς ίνα μη άήθως προσπίπη τό όνομα εις των Ιταλών τας άκοάς, μεταποίησεν αυτό εις τό όνομα Μαρίνος. Ούτος δεν έπεδόθη εις την καλλιτεχνίαν, άλλά νέος μέν έπραττε τά κοινά, ύστερον δε μετήρχετο τό εμπόριον εις Βενετίαν, ενθα ήγαπάτο και απέθανε τῷ 1835.

[Άκολουθεϊ]

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

1) Ένθ. άν. σελ. 21—22.

ΣΤΗΝ ΙΔΕΑ

* ΠΟΛΥΜΕΤΡΟ *

Θέλω να μάθω ποῦ σ' εἰ γνώρισαι
Κι' από ποῖτε σὲ γνωρίζω.
Ἄν εἶχα χρόνια γέρωι μου
ὅταν ζητοῦσα τὰ σὲ ἀντικρίζω.

Ἄν αἰσθανόμουντα μέσα στὰ στήθη μου
Καὶ τὴν φεῦγη καὶ τὸ λῆσθῃ,
Ἄν ζήτησε τὸ μῖνυ ἀπὸ τὸν ἥλιο
λίγο φῶς γὰρ νὰ σὲ καμαρώσῃ.

Ἄπο τ' ἀνθη δὲν ζήτησα
Τὸ χρώμα καὶ τὰ μῦθα
Κι' ἀπο τ' ἀγέρι γέρωι μου
Οὔτε πνοὴν ἐπιθῆ.

Ἄν σπάραιε τὸ στήθος μου
Ἡ πλὴν μεγάλη πάλῃ
Γιὰ νὰ δώσω σ' εἰσὲ
ἓνα κορμῖ.

Ἄπο μὲ τίποτε δὲν ἔφραγε,
Σ' εἰμὰς ἐρχότονα τοιγέρω
Κι' ἐγὼ κ' εἰσὲ αἰσθανόμασθε
τὸ μῦθο.

Ὁ στεναγμὸς σχηματίζει
Αἰκή μας ἀτμοσφαιρα
Κι' ἀπο τὰ βάθη τῆς καρδιάς
Ἡ δική μας ἐποδῶσανε ἡμῖνα.

Μέσα στὴ σκιάβα μου γυρνῆ
Μὰ ἐνθῶμῃσι πικρῆ γιὰ πάντα μένει
Τώρα ποῦ ξένο εἶνε τὸ φῶς
Εἶσαι κ' εἰσὲ σ' ἐμένα ξένη.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗΣ

ΚΕΥΘΜΩΝΕΣ
ΚΑΙ ΑΛΓΗ

ΑΥΣΤΗΚΗΝ την κάλαιαν ή-
σθάνθην οίμωγήν σου και αύθις,
των πικρών οίονών μου ὃ πολυ-
παθής χρησμοδότηρα.

Τους πολυπενθεῖς σου σιό-
νους δὲν ἐλησμόνησα. ἀπαρ-
μύθητος των ὄνειρων νόμη
και, μὰ τὰ ράκη του ὕμεναίου
σου, ήσπάσθη τὰ μακρυνέντα
του ἔαρος ἐκείνου ρόδα, ἄτινα
ἐρρίσθησαν πλησίον μου, ὅπως ἀπορροφήσωσι τό
πρώτον της δυστυχίας μου δάκρυ.

Και ἔκτοτε διερύλαξα τους σιγηλούς τούτους
της οίχομένης ἀνοίξεως μάρτυρας και περιστέρω
διά της ὄχρας των σκιας την πυρέσσουσαν κερα-
λήν σου, καθ' ήν ἐποχήν λευκαί πλέον τρίχες ἐγ-
κατασπείρονται, ως μικραί ἀργυραί ἀκτίνες του ἄ-
στρου, ὅπερ ἐνέκρυψας ἐκεῖ, της ἀναμνήσεως.

Σύγγνωθι, ἐάν την ήρεμίαν ταράττω του σδα-
νωμένου νυμφῶνος. ἐνθα του πρώτου μας ἀσπασμοῦ
ὃ γόης ἐσέσθη ἀντίλαλος ἀγαπῶ των φωτεινῶν
ήμερων τῶ ἀφρωνν μαυσωλεῖον, και, ως πηγῆ μοι-
ραίων ἐμπνεύσεων, με συναρπάζει, διά ν' ἀναζήσω
ἐν τῷ βεμβασμῷ κόσμου νενεκρωμένου.

Λευκέ μου κρῖνε! Σοί ἐκλεψα την εὐωδίαν και
τό μῦρον, και ήδη ἀνκμῆνες την χεῖρα της εἰμαρ-
μένης, ὅπως σὲ ἀποκόψῃ, και ρίψη ἐπί του τάφου
μου, ἐνῶ ἄλλοτε οἱ νάρκισσοί ἐκυψαν πρό σου, σὲ
προσεκύνησαν και ἐμκράνθησαν σοί ἐδώρησαν την
ζωήν.

Ἐν ὄνειρον, μία πλάνη με ἠλέκτρισε τότε, μ' ἐνε-
θουσίασε, καὶ ἡ δόνη ἐδημιούργησεν ἐν ἰδανικόν
κοινού προσκυνημάτων· καὶ σὺ, προσέβλεψας ὡς
παρθενία, μοὶ ἔτεινας κατόπιν τὴν χεῖρα ὡς γυνή,
ἐκλαυσας ὡς μήτηρ, ἐπένησας ὡς σύζυγος, καὶ ἔ-
κυψας τὴν κεφαλήν. Ἡ μοῖρα τότε τὸ μυστήριον
ἐτέλεσε τοῦ αἵματος, καθ' ἣν στιγμήν ἡ ἀμαρτία
τὰ νεκράνθημα συνέλεγε τοῦ βιωτικοῦ κλαυθμῶνος·
καὶ ὁπότε ἔσπευσας πρὸ τοῦ «Ἐσταυρωμένου», σὲ
ἠκολούθησεν ἐκείνη, ὡ γλυκεῖα Μαγδαληνή, καὶ
ἀφοῦ ἐγονυπέτησας πρὸ τῆς ἀθανάτου σιγῆς, ἐθυ-
σιάσθη.

Καὶ ὁ τάφος ἔμενεν ἀνοιχτός, ἀναμένων σκελε-
τούς, οὓς θὰ ἐνδύμιζε τοῦ μελανοῦ ὠκεανοῦ ἢ κρυερὰ
ποντίας· καὶ παρήλθον οἱ δέκα γρόνοι, ὡς ὀπα-
σαί πενθούσης ψυχῆς, καὶ ἐγὼ ἀπιθησαύριζον εἰς
τὰ στήθη μου, τῆς καρδιάς σου τὰ δάκρυα, ἵνα τοὺς
παλμοὺς θερμάνω τοῦ ἀμαράντου πόθου.

Ἐδίξας ἦνοιξα τὰς φλέβας μου καὶ σ' ἐπότισα.
«Εὐχαριστῶ», ἐψέλλισα·ν τότε τὰ χεῖλιά σου τρέ-
μοντα· ἤδη, μήπως φωνῶσι «σὲ καταρῶμαι»; Ἄλλ'
αἰ παροδικαὶ τῆς ψυχῆς ἐκλάμψεις θὰ κατέληγον
εἰς ἄβυσσον, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν πρώτων εἰ-
δυλλίων ἕκαστον βῆμα τῆς ἀγωνίας θὰ ἦνοιγε καὶ
καὶ ἓνα τάφον· πλὴν, τὸ πένθος δὲν ἐπέδιώξε τὸν
ἀποχωρισμέν, καὶ ἡ αἴγλη ἐνὸς μυστικοῦ μαρτυ-
ρίου θὰ φωτίζη τὴν ἡρωικὴν ἐνότητα.

Ζητεῖς μεδίαιμα;
Τὸ ἔθαψα εἰς τὸ μνήμα τῆς νεκρᾶς στοργῆς...
καὶ πρὸ αὐτῆς τὸ φθινόπωρον τοῦ βίου ἐνώνει τὰς
λευκὰς τρίχας, ὡς ἐθέρμανε ποτὲ μελανὰς τῆς ξαν-
θῆς νεότητος τὸ μάγον φίλημα.

Ἦδη τὴν ἐλπίδα ἐξάπεστελα δι' ἐνὸς στεναγμοῦ
εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἄλλὰ συγκράτησε τοὺς γόους· ἡ εὐθὺν
κοιμάται· ἐάν δὲ τὴν ἐξυπνήσῃ ἐν δάκρυ τοῦ τέ-
κνου σου, ἡ ψυχὴ μου θ' ἀπλώσῃ τὰς πτέρυγας,
καὶ τῶν νεφῶν ἡ κατῆφρα θὰ προσδεχθῇ, ὡς αἰθέ-
ριος τάφος, τὸ λάλημα τῆς ἀγωνισθείσης περιπα-
θείας, ἐν τῷ κόσμῳ τῆς πεζότητος καὶ τῶν ἀρῶν.

Τὸ εἰδωλόν σου δὲν θὰ συντριβῇ, τότε, ἵνα διὰ
τῶν θυρμμάτων τοῦ καλύψῃ τὰ λείψανα τοῦ ἠθικοῦ
ἀκρωτηριασμοῦ.

Θὰ μείνης αἰωνίως μάρτυς. Μὴ φοβοῦ τὸν νό-
θον λιθανωτόν, καὶ τὴν ἀγρίαν κατάνυξιν τοῦ κίβ-
δήλου ὀλοφυρμοῦ.

Εἶσαι δυστυχῆς τιτάν· οὐδεὶς θὰ βεδηλώσῃ τὸν
θρήνον σου. Ἐνίκησας, καὶ τὸν θριαμβὸν τῆς ἐνθέου
πίστεως θὰ ἐξυμνήσῃ ὁ διθύραμβος τοῦ ἀνεξαρτήτου
πνεύματος.

Μὴ λησμόνει ὁμως τὰς ἐξαιρέσεις. Ἠγάπησαν
αὐταὶ καὶ ἡσθάνθησαν τὰς συγχινήσεις τοῦ χρυσοῦ
μας δεσμοῦ, ὃν ἠλόγησε μία εὐμένεια τοῦ ἔλευ-
θέρου θεοῦ.

Ποιητικὴ παράδοσις πλέον ἢ ζωὴ τῶν θουσιῶν·
καὶ τὸν μακροθέοντα στέφανον τοῦ ἀφώνου νυμφεῖου

ὁ ρακώδης περιετόλιξε πέπλος τῶν ἐπιθαλαμιῶν
τελετῶν.

Ἄλλὰ τὰ στήθη μένουσι ναρκωμένα ἀπὸ τὴν ἐκ-
πνέουσαν μέθην;

Ἦ πένθος μανία! στιγμὰ ὑπερτάτης ἀγωνίας·
τίνα συναπεκομίσατε μυθολογήματα ἐκ τῆς ἐπο-
ποιίας ἐκείνης, ἣν χαιρετᾷ αἰωνίως ὁ ἐνθουσιασμός;

Ἀπηνήθησε τότε, Νηρηΐς τῶν παραφορῶν, τοὺς
πάντας χάριν ἐμοῦ, ἀλλὰ μήπως θ' ἀρηθῆς ποτε
ἐμὲ χάριν τῶν πάντων;

Οὐδέποτε ἐπένησας τῆς καρδιάς σου τὸν θάνα-
τον, ἀλλὰ θὰ πενήθῃς ποτε δι' ἐν ὄνειρον;

Ἐκλαυσας, ὁπότε σ' ἀπεκάλεσα μητέρα, καὶ ἡ
εὐφροσύνη ἀπεκρυσταλλώθη ἐπὶ τῶν χειλέων σου,
μόλις ταῦτα διηνοήθησαν, διὰ ν' ἀσπασθῶσι τὴν
πρώτην χαρὰν, τὴν πρώτην στοργήν, ἣν οὐδεὶς θὰ
σκαρθῇ νὰ προσδώσῃ.

Καὶ ὅταν ἐρρόφησας τὸ νέκταρ τῆς ἀπέλιπδος
τύχης, καὶ ἡ ἀσπλαγγνος τοῦ χρόνου σμίλη ἐχά-
ραξε τὰς πρώτας ρυτίδας τῆς παρακμῆς, ἐνθυμή-
σαι, ὅτι, μετὰ τὴν ἀγωνίαν τῶν ὠρῶν τῆς δύσεως
ἀκτίνων, σοὶ εἰδείξα, μετὰ τὸν τελευταῖον ὕμνον τῶν
ἀνθῶν, τὸν οὐρανόν, ὅστις θὰ προσδέχηται τὰς
ὕστατας τῶν τέκνων τοῦ ἐκπνοᾶς, ὁπότε εἰς τὸ
χάος θὰ ἐξατμίζονται αἱ εὐγενέστεραι τῶν ἀνθρώ-
πων ὀρμαί.

Ἐκυψά ποτε ὡς δολοφόνος σου, ἀλλ' ἠγέρθη
ὡς ὑπερασπιστῆς σου ὁμίως, ἀφοῦ ἡ μὲν πληγὴ
σου ἐπουλώθη, αἱ δὲ ἰδικαὶ μου διαδέχονται ἀλλή-
λας ὑπὲρ σοῦ.

Δὲν ἀποκάμνω ὅμως ἀποτίων τοῦ αἵματος τὸν
φόρον.

Διότι ὁ Ἔρως, ἡ δακρυγόνος Μοῦσα, ἡ αἰωνίως
ἀλγούσα ἰδέα θὰ κυριαρχῇ ἀθάνατος εἰς τὸν δεσμὸν
τῶν πασχουσῶν ψυχῶν.

Ἡ πενθοῦσα εὐτυχία τῆς χθῆς εἶναι τὸ εὐτυχῆς
πένθος τῆς αὔριον.

Ὁ Μάϊος ἀπεκοιμήθη ἐν τῇ γλυκεῖα νάρκη,
ἀλλὰ δὲν ἀπέθανε· θὰ ζῇ αἰωνίως, ὅπως τὰ ῥόδα
μακραίνονται διὰ νὰ προετοιμάσωσι τὴν ἀνάμνησιν
τῶν.

Τὰ ῥόδα τὰ προωρισμένα διὰ στεφάνους, οὓς ἡ-
μεῖς πλέκομεν δι' ἀκανθῶν.

Ἐνθυμοῦμαι τὸ πρῶτον τοῦ οἴκτου σου βλέμ-
μα, ὅτε, γονυπετῆς πρὸ τῆς ἀθωότητός σου, ἐξήσ-
φάλιζον τοὺς δεκαετῆς στεναγμοὺς τοῦ νεκρικοῦ μας
νυμφῶνος· καὶ δὲν λησμονῶ τὸ πρῶτον ἄνθος, ἔμ-
βλημα τοῦ πρώτου ἔκρου, ὅπερ δὲν ἐξηράνθη, μέλις
τὸ ἠσπάζθη, ἀλλ' ὁπότε ἡσθάνθη, τοῦ ἐμφύχου τά-
φου: τῆς καρδιάς μου τὸν πόνον, εἰς ξηρὸν μετα-
βλήθη σύμβολον αἰωνίου μαρμασμοῦ.

Ἐνθυμοῦμαι . . . τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ ἤδη, τιτάν φύλαξ, τὸ σιγηλὸν ὑπερασπιζῶ
τοῦ μυστικοῦ μας μαυτωλεῖον καὶ ἐξυψώθη μετρη-
τοῦ σταυροῦ του, ἔνθα συνήνησας τὰ χεῖλιά σου, καὶ
δὲν συνετρίβην πρὸ αὐτοῦ θαπτόμενος μετὰ τὸ ἀνά-
θεμά σου.

Καὶ ζῆς βίον ἀβίωτον, ἀνευ ζωῆς ζωῆν· πλὴν, σοὶ
ἀρκούν τὰ δάκρυα.

Κτύπα με τοιοῦτους ἀδδμάντας τὴν κοινωνίαν
τῶν γελιῶτων, ἀφοῦ σ' ἐνισχύωσιν οἱ παλμοὶ μου,
ἵνα πρεσίδης τοῦ ἠθικοῦ νόμου τὴν λευκὴν στήλην,
ἔνθα τὸ ὄνομά σου ἐχαράχθη ὡς ὄνομα μάρτυρος.

Δός μοι τὴν χεῖρα καὶ πάλιν, ἀφοῦ ἐθυσιάσθη-
μεν χιλιᾶκις, ἀφοῦ εἴμεθα τέκνα λατρείας ἀθανάτου.

Ἐγεννήθησε πρὸ ἐμοῦ, πλήμων ἠγεμονίς, ἵνα
προετοιμάσῃς διὰ τὴν ἐμφάνισίν μου ἐν βασιλείῳ·
ἀλλ' ἡ καρδία σου ἦτο μικρὰ διὰ τοὺς παραδ. ἴσους
του, καὶ οὕτως, ὅμα εἰσώρησα εἰς τὰ ἡλύσια, εἶχον
πληρωθῇ ταῦτα ἀρωμάτων· καὶ οὕτως ἡ ἤδη προ-
ώρως ἐκορέσθη, καὶ τοῦ ἔκρου τὰ πολυάνθημα βλα-
στήματα τῆς ὄσεως ἀπέπνιξαν τὴν θαλερότητα
καὶ τῶν ῥόδων τὰς ἀτελευτήτους ἐκτάσεις, τῶν
ναρκίσιων διεδέχθη ἡ γλοερά στρωμνὴ.

Κοιμοῦ ἤδη ἐπὶ ταύτης, γηραιά μου νύμφη.

Καὶ παλμοὶ περιπαθοῦς ἀγάπης τὸ τρομαλέον ἐ-
νέκρωσαν τῆς μετανόιας φίλημα, καὶ ὁπότε ἡ λήθη
ἐπεφάνη μελανειμονοῦσα εἰς τὰ βῆθη τοῦ ὀρίζοντος
τῶν προσδοκιῶν, ἀγωνία στιγμὴ συνετάραξε τὴν
ψυχὴν σου· τὸ βῆμα τῆς ἀμβρολίας ἐσταμάτα πρὸ
τοῦ ἀπαισίου δράματος, μία κλαυθμηρὰ ἠχώ ἐ-
κόμιζε τοὺς αἰωνίους στεναγμούς, καὶ ἡ μαρτυρικὴ
σου κεφαλή στρέψασα ὀπίσω τὰ πρῶτα τῆς ἡοῦς
ἐπανέβλεπεν ὄνειρα.

Καὶ τότε μία πτέρυξ ἀοράτου ἀγγέλου ἐσκόρπιζε
λευκάνθημα εἰς τὴν ὁδόν, ἣν ἐκ νέου ἐβάδιζες, οἱ
πόθοι σὲ συνεκράτουν παλινστοῦσαν, τὰ ῥάσματα
διελύοντο τῆς Νεμεσίσεως, καὶ ὁ ζόφος διὰ τὴν ἀπέλ-
πιδα λύσιν ἀπεσβένετο πρὸ τῶν νέων περιπλανή-
σεων ἀνὰ τὸν νεκρικόν παράδεισον.

Καὶ ἐπανήρχεσο εἰς τὴν πολυφίλητον ἀγκάλην,
ἀφ' ἧς μάτην προσεπάθησεν ἡ σιδηρὰ νὰ σὲ ἀπι-
σπάσῃ τοῦ δημίου ἀρπάγῃ.

Ἡ δὲ ἀθάνατος πίστις προελαθε τὸν ἀπορραγι-
σμόν, τὸ φθινόπωρον τοῦ βίου προσδέχθη πάλιν τὸ
φῶς τοῦ αἰωνίου ῥεμβασμοῦ, ὅπερ ἐπροστάτευσεν τοὺς
ἀμοιβαίους ἔκρους, καὶ ἀπὸ τὴν βιαιάν τοῦ ὀλέθρου
πνοῆν διεσώθησαν πάλιν τὰ παρήγορα τῆς οἰχαμέ-
νης εὐτυχίας ἴχνη.

Καὶ τὰ δάκρυα πίπτοντα, τὴν ἰλαστήριον ἐτέλου
σπονδῆν.

Σεῖς γλυκεῖα παραφοραὶ ὡς κύματα ἐπὶ ἠδονι-
κῆς ἀγκάλης λικνίσαντα μίαν ἀθάνατον λατρείαν,
φερομένην ὡς κοῦφον λύραν ἠδυπαθοῦς νάρκης,
συγκρατήσατε τοὺς γενναίους παροξυσμοὺς τῆς ὑ-
περγαίου αὐτοθυσίας, καὶ κοιμίσατε ὡς λάφυρα ὀρ-
φανοῦ ἀγῶνος, παρα τὰ ἀπομνημονεύματα ἐνὸς τρα-
γικοῦ παρελθόντος, ἵνα κατανοήσῃ τις, ὅτι ὁ θάνα-
τος ἔμενε μακρὰν τῶν συνεχῶν κινδύνων· οὕτω δέ,
ἐάν οἱ ἄλλοι εἰσῆλθον οἰχμάλωτοι εἰς τὸν Ἄδην,
ἡμεῖς θέλομεν ἀντικρύσῃ ποτὲ τοῦτον ὡς σύμμαχοι.

Ναὶ· εἶχον παλαιά, ὅπως παλαιά.

Καὶ ἐκυρίευσεν τὴν γυναῖκα, κατέκτησα εἶτα τὴν
ἀμαρτωλήν, συγκρατῶ ἤδη τὴν μαρτυροῦσαν.

Ἦμην παῖς διὰ τὴν πρώτην, νέος διὰ τὴν δευ-
τέραν, γέρον ἤδη διὰ τὴν τρίτην.

Καὶ ἦ θὰ σὲ ἀνεβίβαζον ἐπὶ τοῦ ἄρματος μου,
ἐάν ἀνεδείκνυστο μάρτυς καὶ ἡρώϊς, ἢ θὰ σ' ἔσπερον
ἀπ' αὐτοῦ ἐάν παρέμενες γυνή.

Καὶ σὺ, ὑποδουλωθεῖσα, ἀνέζησας, ἐμεγαλύνθησ
ἐν τῇ ἀγάπῃ, καὶ ἐθριάμβευσας.

Χαῖρε, πολυλάτρευτος Ἀμαζών!

Ὅταν ἐταπεινώθην πρὸ σοῦ, καὶ ἠναγκάσθη
νὰ σοὶ ζωρῆσω τὴν δάμνην μου, σὺ δὲν ἀπήτησας
νὰ κλίνω γόνυ πρὸ τοῦ νικητηρίου σου μειδιάματος,
ἀλλ' ἐσταμάτησας πρὸ τοῦ πρώτου σταυροῦ, μοὶ
ἔδωκας τὴν τρέμουσαν χεῖρα, μ' ἠσπάζθησ, καὶ ὁ
δύσπονος πόνος θρηνοῦσαν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης μου σ'
ἔρριψεν.

ὦ! Καὶ εἶδες τότε τὸ γλυκύτερον ὄνειρον. Ἐκοι-
μᾶσο ἐπὶ τῆς δόξης σου.

Ἄλλ' ὄχι. Δὲν ἐξηγητήθη ἐτι ἡ καρτερία. Ὑπο-
μένεις χάριν ἐμοῦ, ἀγία μου φίλη. Ποσάνις δὲν ἔ-
θραυσας τὰ δεσμά σου; Ποσάνις με τοὺς τελευταί-
ους τοῦ Φοῖβου ακτίνας, ὡς περιπαθῆ δὲν ἀπήλυ-
νας προσευχὴν πρὸς τὸ ἐπερχόμενον φῶς; Ἄδός
μοι ἐτι μίαν λάμψιν σου, ἵνα συναισθανθῶ, ὅτι δὲν
ἀποθηήσκις ἀφοῦ τὴν ἐπαύριον θ' ἀνατεῖλις πάλιν,
ἵνα σὲ χαιρετήσῃ τὸ πένθος μου, καὶ ἵνα πεισθῶ,
ὅτι καὶ ὁ ἔρως, ὡς σὺ, εἶναι ἀθάνατος. Πονῶ, πο-
νῶ, καὶ ποθῶ αἰωνίως νὰ σφιγγῶ τὴν χεῖρα ἐκείνου,
ἐνώπιον σοῦ, ὦ ἤλιε, ἐνώπιον σοῦ, ὦ οὐρανέ.»

ΑΛΚΥΩΝ

— 100 —

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
—ΦΑΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Μέσα στήν τόση σας χαρά,
Στήν εὐτυχιά τὴν τόση
Καὶ ἡ ψυχὴ ἐπιθυμῶ
Σ' εἶσας νὰ φανερώσῃ.
"Ὅτι σεμνὸν κ' ὀλόφωτο
ἀπὸ τῆ φύσι ἐπήρα,
Μὲ τῆς καρδιάς τὰ μῦθα
Τοιγύρω σας πευῖ.

Φέρνω μ' ἀχιτὰ ἀνέσπερη,
Τὴν πῆρα ἀπὸ τ' ἀστέρι
Π' ὅλα τ' ἀπόκρυφα τοῦ νοῦ
Καὶ τῆς καρδιάς μας ξέρει,
Ποῦ τῶχρον πλάσει οἱ πόθοι μας,
Ἡ σκέψη μας ἡ πρώτη,
Ἡ ἀγνή τοῦ κόσμου νόση
Ἐκεῖ φεγγαβολῆ.

Μεσ' ἀπὸ γεῖ θὰ πέρνετε
Τὴ μαγικὴ γαλήνη
Ποῦ σὰ πιστά τον τὰ παιδιὰ
Αὐτὸ τ' ἀστέρι δίνει,
Κ' ἐγὼ τῆς τέχνης λειτουργὸς
Ἐμίλησα μ' ἐκεῖνο
Κι' αὐτὸ τὸ ῥόδο δίνω
Ποῦ μῶδοσε κρυφά.

12 Ἰουλίου 1902.

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΣΙΔΗΡΑ ΔΙΑΘΗΚΗ *)

III BALLADE

('Ακολασία — Φυλαγγορία — Δολιότης)

— Ω σεΐς ! μακρυνθήτε τῆς ὁδοῦ μου ! ἡ πνοή μου φρονεῖει.

Τὸν Δημιουργὸν παρεπλήρησα καὶ τῆς φύσεως ἐκφύθη ἀνάρτις.

Μακρυνθήτε τῆς ὁδοῦ μου !
'Ακόρεστος, τὰ πάντα διψῶ, καὶ τὰ πάντα θέλω νὰ καταπίω.

'Ο κόρος νέα δι' ἐμέ εἶνε δίψα, τῆς δὲ ψυχῆς μου τὸ ἀχνῆς παρ' οὐδενὸς ἐπληρώθη.

Τὸ χάος ἂν ἐπληρώτο, — ἐγὼ ποτε !
'Ο ὠκεανὸς ἂν ἐκενοῦτο, — ἐγὼ ποτέ !
— Ω σεΐς ! μακρυνθήτε τῆς ὁδοῦ μου !

Με 'Αρπυΐας ὄνουα τὰς χεῖρας ὀπλίζω, καὶ κλέπτο φύσιν ἀπὸ τῆν φύσιν καὶ ζωὴν ἀπὸ τῆν ζωὴν.

Πρὸς τὸν ἥλιον ἀργυρίων τριάκοντα ὁ 'Ιούδας τὸν χορὸν μου ρυθμίζει.

Καὶ ὁ χορὸς με φέρει διὰ πτερυγῶν μελανῶν εἰς ἀνήλικα βῆθη, ἔνθα σωρεύω θησαυροὺς ὑπὸ ἀδιάσειστον πλάκα.

'Απόλλεια τὸ κέρδος μου, καὶ ὁ πλοῦτος μου πενία.
— Ω σεΐς ! μακρυνθήτε τῆς ὁδοῦ μου !

Εἶμαι τοῦ δηλητηριώδους φυτοῦ τὸ ἄνθος, τοῦ ὁποῖου τὸ μῦρον φρονεῖει.

Καὶ εἶμαι ὁ ἀπαστρέπτων εἰς τὸν ἥλιον κάλυξ, τοῦ ὁποῖου αἱ ἀκτίνες θωπεύουσι τὸν ὀφθαλμόν, μέχρως οὐ ἡ λεπὶς τὸν ἐξορύξει.

Κονιορτός, — ἀνέρχομαι διὰ τοῦ ἀνέμου εἰς τὰ νέφη καὶ θαλώνω τὸ δῆμιον ὕδωρ σκώληξ — εἰσδύω εἰς τῆν διαυγῆ πηγὴν, καὶ τὸ κρυσταλλῶδες νῆμα δηλητηριάζω.

Με ἀσπασμούς ἀγγέλων ἐγεννήθη ὁ κόσμος, με ἀσπασμὸν ἰδικόν μου θὰ συντριβῆ.

— Ω σεΐς ! μακρυνθήτε τῆς ὁδοῦ μου ! ἡ πνοή μου φρονεῖει !

IV BALLADE

('Εγκράτεια — 'Ελευθεριότης — Πίστις)

— Σύρατε, σύρατε τὸν χορὸν τῆς Ζωῆς !

Εἶμαι τῆς ὕλης ἡ συνοχή, καὶ εἶμαι ἡ σιδηρᾶ χεὶρ ἡ συγκρατοῦσα τὴν πλάσιν.

Τὰ ἄστροα συνετρίβοντο ἄνευ ἐμοῦ, ἐπ' ἀλλήλων κρημνιζόμενα, καὶ ὁ θάνατος κατελύετο διὰ τῆς καταλύσεως τῆς ζωῆς.

'Αλλὰ συγκρατοῦσι τῆς ὕλης τὰ κύτταρα ἀκατάβλητοι τῆς ψυχῆς μου δυνάμεις, καὶ παραδίδοι τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωὴν ἠττημένον καὶ δέσιμον, καὶ εἰς τὸν τάφον, βασιλείον παραβεβλημένην πορφύραν, ὀδηγῶ τὴν ζωὴν.

*) Συνέχεια

— Σύρατε, σύρατε τὸν χορὸν τῆς Ζωῆς !

Τῆς 'Αμάλθειας τὸ κέρως κρατῶ καὶ τῆς Πανδώρας τὴν πυξίδα καὶ παρέχω τὴν φύσιν εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ζωὴν εἰς τὴν ζωὴν.

'Ο,τι κατέγω τοῦ παντός εἶνε κτήμα, καὶ τὸ πᾶν θαψιλῶς μοῦ παρέχει, ὅ,τι εἰς αὐτὸ παραδίδοι.

'Η ἔλλειψις εἶνε ἄγνωστος εἰς ἐμέ, καὶ ἡ πλησμονὴ εἶνε γνωστὴ εἰς πάντα, ὅστις ἤθελε μοῦ τὴν ζητήσῃ.

'Ο,τι ζωὴ δι' ἐμέ καὶ διὰ πάντας ζωὴ.
— Σύρατε ! σύρατε τὸν χορὸν τῆς Ζωῆς !

'Εκ τοῦ λαβυρίνθου τῆς ψυχῆς μου ἐκφύγει μῖτος ἀτελεύτητος, περιβάλλον καὶ συ ἔχων τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων.

'Οθεν διέρχομαι καὶ πνέω, αἱ κορυφαὶ τῶν δένδρων κύπτουσι καὶ ἀσπάζονται τὰς ρίζας εὐγνωμόνως, καὶ τὰ ἄνθη ἀναλλάττουσι τὰ μῦσά των διὰ πτερυγῶν ζεφύρων.

'Ελξίς εἶμαι καὶ παραγωγὴ συνδέσμου εἶμαι καὶ διακρίσις τῆς Ζωῆς

— Σύρατε, σύρατε τὸν χορὸν τῆς Ζωῆς !

Οὕτως ἐτελείωνε τὸ ἄστρο τῶν ἀντιπάλων χειρευτῶν.

Καὶ ἀμέσως στρόβιλοι ἀνέμων, εἰς τὸ βλέμμα καταφανεῖς, καλύπτουσι τὰ λυσσῶντα καὶ ἀντιμαχόμενα Πάθη.

'Η κοιλὰς συγκλονεῖται ἀπὸ στεναγμούς καὶ ἰαχάς, τῶν δὲ δύο λόγων αἱ κλυτεῖς ἐπαναδίδουσι τὴν ἠχώ μυριαπλήν.

Πανδαμόνισιν Ζωῆς καὶ Θανάτου !

Λέγει τὸ Φάσμα :

— Φόβον εἰς τὴν ψυχὴν σου διαβλέπω, ἀλλὰ σὺ μὴ φοβῆται ἔδω. Εἰς τὴν Κοιλιάδα ταύτην οὐδεὶς νὰ προσεγγίσῃ κατώρθωσεν, οὐδὲ δύναται ἀνθρώπου ὀφθαλμῶς νὰ ἴδῃ ὅ,τι σὺ εἶδες τοσοῦτον ἐναργῶς, ἢ ν' ἀκούσῃ ἀνθρώπου ἀκοῆ ὅ,τι ἤκουσες σὺ. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀνθρώπος θὰ παραστῇ θεατῆς τοῦ χοροῦ τούτου, καὶ θὰ ἴδῃ τὰ ὄρη ἔναντι ἀλλήλων, τὸ ἀριστερὸν ὄρος εἰς ἡρξίστειον θὰ μεταβληθῆ καὶ θὰ καταπίῃ ἑαυτό.

'Ο χορὸς καὶ ἡ πάλῃ εἶνε ἡ ἄγνωσις τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις παραδίδοται εἰς τὸ χορευτὴν χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ. 'Η εἰσοδος τῆς Κοιλιάδος εἶνε ἡ συνείδησις αὐτῆς μόλις πατήσῃ τις ἐπ' αὐτῆς τὸν πόδα, ἔχασε τὴν θείαν τῆς δικ παντός.

'Εδίδεξε τὴν μυστηριώδη Κοιλιάδα καὶ προσέθηκέν :

— 'Ιδέ ! βλέπετε τίποτε πλέον : ἐχάθησαν οἱ πολεμισταὶ οἱ παροδοῖσι. Πρὸδρανε νῦν, καὶ θὰ ἴδῃς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, ἐθρονισμένον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων !

ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΟΥ

ΟΒΑΡΩΤΑΤΟΣ ἀνθρώπος, ὁ κ. Περδίκης. Πράκλειτος τῆς ζωῆς. 'Οταν μάλιστα εἶνε ἐρωτευμένος — καὶ τὸ παθαίνει, ὁ δυστυχῆς συχνά — γίνεται θηρίον. 'Ολους ζητεῖ νὰ τοὺς πνίξῃ, διότι — πράγμα σὺνθηδες — ἡ κόρη τῶν ὄνειρων του ἔχει κλειστοὺς δι' αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνοικτὰ δὲ τὰ χεῖλη τῆς μόνον εἰς μεῖδιμα εἰρωνικόν.

Ἀπὸ τινος ἰδίως κατέστη πολὺ μελαγχολικὸς ὁ κ. Περδίκης.

'Η Λίνα του — ἡ κτηνικὴ ἀντωνυμία εἶνε εὐφημισμός — τὸν ἠπάτα. Τὴν συνέλαβε ἐπ' αὐτοπόρῳ ρίπτουσαν ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἕνα ροδόχρουν φάκελλον, ὅστις θὰ περιεῖχε ἀφέντως καρμύιν ἐρωτικὴν ἐκμυστήρευσιν, πρὸς ἕνα πρωτοετῆ φοιτητὴν. Τῆς ἔγραψε τότε καὶ αὐτὸς μίαν ἐπιστολὴν ἔξω φρονῶν, ὕβριστικωτάτην, ἐπῆρε τὸ περίστροφόν του καὶ ἔλαβε τὴν ἀγνοῦσαν πρὸς τὴν 'Ακρόπολιν, διὰ τὸ βάνη καὶ αὐτὸς, κατὰ τὴν ἐπιπρατήσασαν μόδα, μετὰ τὸ αἷμα του τὰ ἐνδοξα ἐρείπια.

'Ο κ. Περδίκης ἐδαινεύεν ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸν θάνατον. Τίποτε δὲν ἦτο ἰκανὸν νὰ τὸν ἀναχαίτῃσῃ. Αὐτὸς ἔζη διὰ τὴν Λίναν. 'Η Λίνα τὸν περιεπαίξε, τὸν κατεφρόνεν. Διατί λοιπὸν νὰ ζῇ; 'Ιδοῦ ἡ ἀπορία. Αὐτὸς, μεγαλοφύεστερος τοῦ Σαίξπηρ, τὴν ἔλυσε. Μία σφαῖρα καὶ ἡ κωμῶδία ἐτελείωνε :

— Κύριε, τοῦ λέγει, με συγχωρεῖτε ἔμαι παραγγελιοδόχος καὶ ἀντιπρόσωπος μεγάλῃς 'Ασφαλιστικῆς 'Εταιρείας. Θέλετε ν' ἀσφαλίσω τὴν ζωὴν σας ἀντὶ 10,000 φρ. χρυσῶν ;

'Ο Περδίκης, ὅστις ἦτο πτωχότατος, ἠλεκτρίσθη ἀπὸ τὸ ἀνέλπιστον αὐτὸ ποσόν.

« Ἐὰν εἶχα 10,000 φρ. χρ. ἡ Λίνα ἀφέντως θὰ με ὑπανδρεύετο » ἐσκέφθη. 'Αλλ' ἔπειτα ἐνόησε ὅτι αὐτὸ ποῦ ἐσκέφθη ἦτο βλακεία — ἰδιότης του συνήθης — διότι οἱ νενοὶ ὑπανδρεύονται μόνον τὴν γῆν, κατὰ τὸν ποιητὴν. Νὰ εἶχε τοῦλάχιστον συγγενεῖς...

— Κύριέ μου, εἰσθε ἀξιόλογος ἀνθρώπος. Κρατήσατε τὰς 10,000 καὶ ὑποσχεθῆτε μου μίαν μόνον δραχμὴν, διότι θὰ πεθάνω πολὺ δόγληγορότερα ἀπ' ὅ,τι φαντάζεσθε...

'Εκκληκτός ἐκεῖνος καὶ συγκεκρινημένος ἐκ τῆς ταραχῆς τοῦ Περδίκη τοῦ λέγει.

— Ἐχεις τὸν λόγον μου ὅτι θὰ σοῦ τὴν δώσω. 'Αλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ μοῦ πῆς τί θὰ τὴν κόμης ; ...

'Ο ἐτοιμοθάνατος Περδίκης τοῦ ἐνμυστηρεῖται με πένθιμον ὕφες.

— Τὴν θέλω γὰρ τὸν παπᾶ ποῦ θὰ με διαβάσῃ. 'Εκεῖνος με περισσοτέραν προθυμίαν τοῦ δίδει τὴν δραχμὴν.

Δὲν παρήλθε ἐλίγη ὥρα καὶ ὁ Περδίκης ἐνόησε καὶ ἄλλην — τὴν χιλιοστὴν — βλακείαν του. Πῶς θὰ τὸν ἐδάδαζε παπᾶς, ἀφοῦ ἡ ἐκκλησία εἰς τοὺς αυτοκτονοῦντας ἀρνεῖται τὴν εὐλογίαν ;

'Εγγέλασε διὰ τὴν βλακείαν του ὁ Περδίκης καὶ τὸ γέλοιο ἐκεῖνο ἤρκεισε νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸ ἀπονενοημένον διάδημα.

'Ἦτο κατακόκκινος ἀπὸ τὸν θυμὸν του. 'Ἐ αἷμα τοῦ ἦτο παραχῶδες, τὸ βλέμμα του βλαστῶν.

'Επρωχῶρει πρὸς τὴν Δευδροστοιχείαν, ὅτε ἕνας εὐγενέστατος κύριος, ἀποκλυπτόμενος, τὸν στοματᾷ.

— Κύριε, τοῦ λέγει, με συγχωρεῖτε ἔμαι παραγγελιοδόχος καὶ ἀντιπρόσωπος μεγάλῃς 'Ασφαλιστικῆς 'Εταιρείας. Θέλετε ν' ἀσφαλίσω τὴν ζωὴν σας ἀντὶ 10,000 φρ. χρυσῶν ;

'Ο Περδίκης, ὅστις ἦτο πτωχότατος, ἠλεκτρίσθη ἀπὸ τὸ ἀνέλπιστον αὐτὸ ποσόν.

« Ἐὰν εἶχα 10,000 φρ. χρ. ἡ Λίνα ἀφέντως θὰ με ὑπανδρεύετο » ἐσκέφθη. 'Αλλ' ἔπειτα ἐνόησε ὅτι αὐτὸ ποῦ ἐσκέφθη ἦτο βλακεία — ἰδιότης του συνήθης — διότι οἱ νενοὶ ὑπανδρεύονται μόνον τὴν γῆν, κατὰ τὸν ποιητὴν. Νὰ εἶχε τοῦλάχιστον συγγενεῖς...

— Κύριέ μου, εἰσθε ἀξιόλογος ἀνθρώπος. Κρατήσατε τὰς 10,000 καὶ ὑποσχεθῆτε μου μίαν μόνον δραχμὴν, διότι θὰ πεθάνω πολὺ δόγληγορότερα ἀπ' ὅ,τι φαντάζεσθε...

'Εκκληκτός ἐκεῖνος καὶ συγκεκρινημένος ἐκ τῆς ταραχῆς τοῦ Περδίκη τοῦ λέγει.

— Ἐχεις τὸν λόγον μου ὅτι θὰ σοῦ τὴν δώσω. 'Αλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ μοῦ πῆς τί θὰ τὴν κόμης ; ...

'Ο ἐτοιμοθάνατος Περδίκης τοῦ ἐνμυστηρεῖται με πένθιμον ὕφες.

— Τὴν θέλω γὰρ τὸν παπᾶ ποῦ θὰ με διαβάσῃ. 'Εκεῖνος με περισσοτέραν προθυμίαν τοῦ δίδει τὴν δραχμὴν.

Δὲν παρήλθε ἐλίγη ὥρα καὶ ὁ Περδίκης ἐνόησε καὶ ἄλλην — τὴν χιλιοστὴν — βλακείαν του. Πῶς θὰ τὸν ἐδάδαζε παπᾶς, ἀφοῦ ἡ ἐκκλησία εἰς τοὺς αυτοκτονοῦντας ἀρνεῖται τὴν εὐλογίαν ;

'Εγγέλασε διὰ τὴν βλακείαν του ὁ Περδίκης καὶ τὸ γέλοιο ἐκεῖνο ἤρκεισε νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸ ἀπονενοημένον διάδημα.

'Ἦτο σκέψις του διὰ τὸν παπᾶ, ἦτο ἡ τελευταία

του βλακεία, διότι έζησε και δεν έσκοτώθη — τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἡ μόνη ἀληθινὴ βλακεία του. Ὅταν επέστρεψε ἀργὰ εἰς τὴν πόλιν, μία φαινή ιδέα τοῦ ἦλθε. Νὰ υπάγῃ νὰ εὕρῃ ἕνα παπᾶ, ἕχι διὰ νὰ τὸν θάψῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν διαβάσῃ...

Κεντᾶ εἰς καμθᾶ

Ἄγουρίδου ἦσαν ἐν εὐθείᾳ λόγῳ πρὸς τὸς νέας ἐρωτοτροπίας τοῦ φίλου της μὲ δύο ἀδελφάς. ... ἑτεροθελεῖς.

Ἀπεμονώθη εἰς μίαν γωνίαν ἢ ἡττημένη χορεύτρια, ὅτε τὴν πλησιάζει ὁ ἀήττητος ἐρωτύλος.

— Ἀλήθεια, δὲν σᾶς ἐρώτησα ἕως τώρα, ποῖος χορὸς σᾶς ἀρέσει...

Ἡ δεσποινὶς ἐσιώπα. Τί καλὰ ποῦ ἔκαμνε!

— Ποῖος σᾶς εἶνε προτιμότερος, ὠραιότερος ἐπὶ τέλους...

Ἡ δεσποινὶς ὠμίλησε. Τί ἄσχημα ποῦ ἔκαμνε!

— Ποῖος χορὸς σᾶς ἀρέσει;

Ο ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΣ ΧΟΡΟΣ

ΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ἡ δεσποινὶς Ἐρασμία Κριτοβουλίδου εἶνε ἀπόφοιτος τοῦ Ἀρσκειοῦ, παίζει πιάνο, κεντᾶ εἰς καμθᾶ ἕτα μὲν καὶ εἶνε θυγάτηρ μιᾶς πρώην πλυντριάς καὶ νῦν συζύγουένος ... πρώην τμηματάρχου.

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων — ὦ, εἶνε ἀβροτάτη ἢ ἔρασμα ἡ δεσποινὶς — ἀγαποῦσε, ἐκτὸς τοῦ νεαροῦ φοιτητοῦ Ἄγουρίδου, καὶ τὸν χορὸν.

Προχθὲς ἦτο μελαγχολικὴ ἢ μελαγχολία της προήρχετο ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν ἣν ἐδείκνυεν ὁ Ἄγουρίδης, ὅστις ὅσῳ ἐβλεπεν ὅτι ἐμεγάλωναν αἱ τρίγες τοῦ μύστακός του, τὸσῳ περισσοτέρας ἐπέθετε τὰς ἐκλεκτὰς τῆς καρδίας του καὶ τὸσῳ ἐπολλαπλασίαζε τὰ ἐρωτότροπα βλέμματά του.

Ἡ δεσποινὶς Ἐρασμία δὲν εἶχε πλέον διάθεσιν οὔτε διὰ τὸ hoston, οὔτε διὰ τὸ pas d' Espagne.

Ἡ τύχη ὅμως τὰ ἔφερεν ὥστε νὰ κληθῇ εἰς χορὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο κεκλημένος καὶ ὁ ἄπιστος Ἄγουρίδης.

Καὶ συνητήθησαν, καὶ ... ἤρχισαν αἱ ἐχθροπραξίαι αἱ διαμαρτυρίαι τῆς Ἐρασμίας κατὰ τοῦ

— Ὁ κ. Ἡσαΐας ...

— Ἀπὸ ὅλους, κ. Ἄγουρίδη, μοῦ ἀρέσει ὁ χορὸς... τοῦ Ἡσαΐα.

— Ἄ, μάλιστα, συμφωνοῦμεν.

— Ἄ δά, δὲν τὸ πιστεῖω.

— Ἐχετε τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου.

Καὶ ἀπόδειξις: «Νίκο...»

«Τί εὐγενὴς χαρακτήρ», διελογίσθη συγκινηθεῖσα μέχρι δακρύων ἡ ἔρασμα δεσποινὶς. «Κράζει καὶ μάρτυρα διὰ νὰ δώσῃ, ἐπίσημον ὑπόμνησιν. Ἄν καὶ ἄσχημος ὁ μάρτυς, ἄς εἶνε»...

Ὁ Νίκος φθάνει καὶ ὁ Ἄγουρίδης τοῦ λέγει θριαμβευτικῶς:

— Ἡ δεσποινὶς ἰσχυρίζεται ὅτι χορεύεις ὠραία. Μὰ τί δὲν γνωρίζεσθε;

Καὶ μὲ ὕψος συμβολαιογράφου ἀναγινώσκοντας γαμήλιον συμβόλαιον, προσθέτει ὁ Ἄγουρίδης.

— Ἡ δεσποινὶς Ἐρασμία Κριτοβουλίδου. Ὁ κύριος Νικόλαος Ἡσαΐας, υπάλληλος τῶν ἀνθρακωρυχείων τῆς Κύμης...

Ὁ Ἄγουρίδης

Τὸ Νέον Φάληρον. — Τὸ σεληνόφως. — Ὁ ξηνητευμένος ποιητής. — Τὸ μεδίαμα τοῦ Πλάστον. — Φιλήματα ἐπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν.

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΛΕΤΑΙ ἡ νύκτα ἅμα τῇ νυκτερινῇ προῆ καὶ διπλοῦται τὸ κῆμα, κῆμα ἡσυχον, λιχιστικὸν καὶ λείχει μὲ περιπάθειαν Σειρήνος τὰ βαρέα κρίσπεδα τῆς ἀλιπέδου πλατείας τοῦ Ν. Φαλήρου, τὴν ὁποῖαν φωτίζουν τόσοι ἠλεκτρικοὶ φανοὶ καὶ τόσα ἠλεκτρικὰ μάτια... Καὶ εἶνε μία μαγεία, ὅταν ἡ σελήνη μὲ ὄλην τὴν ἔντασιν τοῦ ἰλαροῦ φέγγους της περιλοῦει ὄλην τὴν ὄνειρώδη ἐκείνην ἔκτασιν. ἢ ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ ξηνητευμένος ποιητὴς τῶν «Ἀληθῶν» ἐδημοῦργησεν ὁ Πλάστης «μεδίασας προσηγῶς». Καὶ εἶνε ἡ πλατεία αὐτὴ, ἡ φωτεινὴ, τὸ ἀτελεύτητον πεδῖον τῶν αἰσθηματικῶν συνθηκῶν ἢ ἄς ἐκτυλισσεται τώρα τὸ θέρος ὁ βίος τῶν ἀστῶν. Ὁ ἐκνευρισμὸς τῆς ἡμερησίον καμῆτον θηροκεί ὑπὸ τὸ μελῶδημα τοῦ κῆματος, ὑπὸ τὴν ἀρμονίαν τῆς σελήνης, ὑπὸ τὸ εἶθον ἄσμα τοῦ Γαλιλικῶν μελοδράματος. Καὶ μία ρω-

στικὴ αἶρα τονώνει τὸ σῶμα καὶ ἀναγεννᾷ τὴν ψυχὴν, ἐτοίμην γὰρ προσφέρει νέας θυσίας εἰς τὸν ἀρθόδελτον βωμὸν τῆς Κυβερείας.

Καὶ ἀπλοῦται ἡ θάλασσα ὑπὸ τὸ ἀπαλὸν φέγγος τοῦ σεληναίου φέγγους, καὶ ἐναγκαλιζομένη ἐπὲρ τὴν ἡρεμίαν καὶ ἀπαυράπτουσαν ἐπιφάνειαν αἱ ὡσεὶ μεσονύκτιοι αἶραι, φιληματα στοργῆς, ἐν τῷ ἀνεξιχνιάστῳ κόσμῳ τῆς σιγῆς καὶ τοῦ μυστηρίου. Τί γὰρ λέγει ἀρὰ γέ ἡ θεληκτικὴ φλυαρία τοῦ φωτός καὶ ποῖα ριγὴ γὰρ αἰσθάνεται ἡ ἐγκαταλειμμένη τοῦ Οὐρανοῦ φιλή; Μόνον ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ καρδία ἐγκλείει τὸ φῶς τῆς ἀγάπης ἡμποροῦν γὰρ ἐννοήσουν τὴν περιπαθὴ γλώσσαν ἐνός κύματος, μιᾶς μαρμαρυγῆς, ἐνός ἀσπασμοῦ τὸν ὁποῖον δίδει ἐν ἄστρῳ, ἐν μεδίαμα. Δυστυχῶς ἡ ποιητικὴ πλατεία γεμίζει ἀπὸ πεζότητα, ἀπὸ χαῦρα σώματα καὶ ἡλιθίας μορφὰς καὶ μόνον ὅταν ἐρη-

μωθῇ καὶ γίγῃ μυστυρωδέστερα ἢ νῦν ἡμπορεῖ μία εὐαίσθητος ψυχὴ γὰρ ἐτρυνφήσῃ εἰς τὸ θέαμα τῆς Φύσεως λιχισιομένης ἀπὸ τὰ ὄνειρα τῆς θερινῆς νυκτός.

Β. ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΠΗ - Θαλασσογραφία

ΔΑΦΝΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον ὠρισμένως συνέρχεται ἐν Ἀθήναις τὸ Ἀρχαιολογικὸν συνέδριον, οὗ θὰ προεδρεύσῃ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διόδοτος. Πλείστοι ξένοι ἀρχαιολόγοι θὰ μετέσχωσιν αὐτοῦ.

— Εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου ἐν Ἀθήναις ἀνευρέθησαν ἀφορεῖς, λύκηνθοι, δακρυδόχοι, λυχνίαι καὶ πλάξ μετ' ἀετώματος.

— Νέα ἀνακάλυψις εἰς Μπόσκε Ρεάλε τῆς Νεαπόλεως Εὐρέθησαν τοιχογραφίαι ἀρχαιότεραι τῆς Πομπηπίδας. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν περιπτώσαι πρόσωπα ὑπερφυσικοῦ μεγέθους.

ΣΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ἐν ἔργον περὶ Γύζη ἐξεδόθη εἰς τὴν περιφθονοῦσαν τὴν Κνακφοῦς, ἐν ἧ ἔχουν βιογραφηθῆ ὅλοι οἱ μεγάλοι ζωγράφοι, ἀπὸ τοῦ Ραφαήλ καὶ τοῦ Ροῦβενς μέχρι τοῦ Λέμπαχ καὶ τοῦ Βέρ-Τζόουνς, καλλιτεχνικὴ μονογραφία περὶ τοῦ Νικολάου Γύζη ὑπὸ τοῦ κριτικοῦ Μαρκέλλου Μοντανῶν, τῆς ὁποίας προτάσσεται πρόλογος ὑπὸ τοῦ Λέμπαχ. Ὁ Λέμπαχ ἀφιερώνει σελίδας πλήρεις τρυφερότητος εἰς τὸν μέγαν φίλον του, ἐξαιρῶν τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, ὡς ἀνθρώπου καὶ καλλιτέχνη.

Ἡ μελέτη τοῦ κ. Μοντανῶν περὶ τοῦ Γύζη εἶνε πλήρης. Ὁ ξένος κριτικὸς ἔγραψε τὸν βίον τοῦ Γύζη, ἀπὸ τῆς φοιτητικῆς του εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν Πολυτεχνεῖον, ὅπου ἐπρώτῃτε διαρκῶς εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς, μέχρι τῶν τελευταίων ἔργων του, τῆς «Εἰσόδου τοῦ 20οῦ Αἰῶνος», τὴν ὁποίαν ὀνομάζει ἔργον «θαυμασίον», καὶ τῆς «Ἀποθεώσεως τῆς Βαυαρίας», μετὰ τὰ ἀνίκτοτα, τὰ καλλιτεχνικὰ ροπάς του, τὸν βίον τοῦ Μονάρχου τὸν ἐρημικὸν ἐν μέσῳ τῆς καλλιτεχνικῆς κινήσεως, τὰς ιδέας καὶ τὰ ἰδιαιτέρως τῆς Γύζη. Ἐξόχως κατενόησε τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν τοῦ Ἰησοῦ ζωγράφου ὁ νέος βιογράφος καὶ χαρακτηριστῆς, ἐπονομάζων αὐτὸν «ζωγράφον τοῦ ἑλληνικοῦ ιδεώδους». Ἄλλ', ὡς προσφωρῶς λέγει, ὁ Γύζης δὲν ἐσπούδασε τὸν «ἑλληνισμόν», οὐδ' ἐνωτίσθη τὸ κλασικὸν ἰδεώδες ἐντὸς βιβλίων καὶ ἐξ ἀναγνώσεως, τεχνητῶς. Ὁ Γύζης ἔφερε τὸν κλασικισμόν μέσα εἰς τὸ αἷμα του καὶ ὁ κλασικισμὸς αὐτοῦ εἶχεν ὅλην τὴν δύναμιν τῆς νεωτερικῆς τέχνης. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τέχνη καὶ ἐφ' ὅσον λατρεύεται τὸ ὄρατον, λέγει ὁ Μοντανῶν, τὸ ἔργον τοῦ Γύζη θὰ ζήσῃ.

— Δὲν ἔχετε μάτια νὰ ἰδῆτε; ἀναφέρει ὁ κριτικὸς, ὅτι συνείδηζε νὰ λέγῃ ὁ Γύζης καὶ πράγματι αὐτὸς ἦτο ὅλος μάτια καὶ εἰσεδέχτο μετ' ὀξύτητος ἀσυνήθους τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. μετουσιῶν αὐτὰς ἐντὸς ἑαυτοῦ εἰς ὄραματα ἀνεπίκτου ψυχικοῦ κάλλους, ἀποτυπωθέντα ἰδίως εἰς τὰ τελευταῖα σχέδια του καὶ τὰς τελευταίας εἰκόνας του, ἐκ τῶν ὁποίων θαυμασίαν θεωρεῖ ὁ Μοντανῶν τὴν ἀτελείωτον δυστυχῶς «Ἰδοῦ ὁ νυμφίος ἔρχεται!» διὰ τὴν ὁποίαν ζηλεύει τὴν πόλιν ἧτις θὰ τὴν ἀποκτήσῃ διὰ τὴν πινακοθήκην τῆς.

Δὲν εἶχεν ὅμως μάτια μόνον ὁ Γύζης. Εἶχε καὶ αὐτιά. Ὁ Μοντανῶν, ἀναφέρει ὅτι τὸ τελευταῖον ἔργον του, ἐν σχέδιον δ' ἐπιστολικὸν δελτάριον, ἐξετέλεσε, βεβαρημένος ἤδη ἀπὸ τὸν προσεγγίζοντα θάνατον, ἀκούων τὴν θυγατέρα του Μαργαρίταν ἐκτελοῦσαν ἐπὶ κλειδοκυμβάλου μίαν σονάταν τοῦ Μπετόδεν.

τὸν ὁποῖον ἐλάτρευεν. Καὶ τὸ ἔργον παριστάνει νεανίδα ἐκτελοῦσαν τὴν σονάταν, τῆς ὁποίας τὰ πρῶτα μουσικὰ σημεῖα διακρίνονται ἐπὶ τοῦ δελταρίου.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ ζωγράφου, παρὰ τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον, καίτοι τὸσον μέγαν εἰς τὰς ἐμπνεύσεις του, ἀπέδειξεν ἅμα καὶ τεχνίτην λεπτεπίλεπτον, detaillist ἀπαράμιλλον, ὁ Μοντανῶν θεωρεῖ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ Γύζη. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ ἦτο τὸ κυανῶν, ἡ κυανῆ ἀπόχρωσις μᾶλλον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶνε βυθισμένη ἡ «Ἀποθεώσις τῆς Βαυαρίας». Ὅπως ὁ Βερνέζ ἔχει τὸ ποάσιον, ὁ Τισιανὸς τὸ κόκκινον καὶ ὁ Βαν Δίκ τὸ μελάνωπὸν, ὁ Γύζης ἔχει τὸ κυανῶν, τὸ ἀργυρονῶπλον, τὸ Γύζιτον μᾶλλον, διότι εἶνε ἄγνωστος ἴσως λεπτομέρεια, ὅτι ὁ Γύζης εἶχε καὶ ἰδιαιτέρως μεθόδους εἰς τὴν τεχνικὴν τῆς ἐργασίας, συνταφείας μετ' αὐτοῦ.

Τὰ ὀνόματα τοῦ Πραξιτέλου καὶ τοῦ Βάγνερ μεταχειρίζεται ὁ Μοντανῶν διὰ νὰ δώσῃ πλήρη τὴν ἐννοιάν τοῦ ταλάντου τοῦ Γύζη — τοῦ «Πραξιτέλου» καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τῆς Ὀλυμπίας — τὸσον πλαστικὸν καὶ συνάμα «πνευματικόν» εἶνε τὸ κάλλος τῶν εἰκόνων του — ἐξαιρεῖ δὲ τὸ βαθύ, τὸ γλυκύπικρον, τὸ ἀσβεστον αἶσθημα τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἀγνώμονος Ἑλλάδος, τὸ διήκον ὃ ἂ τὸσον ἔργων του, δι' ὅλου τοῦ ἔργου.

Εἰς τὸ βιβλίον παρατίθενται καὶ περίεργα ἀποφθέγματα τοῦ Γύζη, ἐπὶ τετραδίου γεγραμμένα, ὡς π.χ. «Διὰ τὸν δυστιχῆ καὶ ἡ μικροτέρα χερὰ εἶνε μεγαλύτερη» — «Τὶ περίεργον εἰς τὸ πεδῖον τῆς Ζωῆς ὁ τελευταῖος νικητῆς νὰ εἶναι ὁ Θάνατος!» — «Ἐν ψεύδος ἀκεῖ νὰ συντρέψῃ πᾶσαν ἐμπιστοσύνην διὰ τὴν ἀγαπῶσαν καρδίαν.» — «Τὸ τάκτι εἶνε δῶρον τῆς φύσεως, ὅπως ὁ ἐγώισμός ἀποδεικνύει πτωχείαν τῆς καρδίας» κτλ.

Τὸ βιβλίον, θαυμασίως τυπωμένον, συμπληρώνουν 155 εἰκόνας, μικραὶ καὶ μεγάλας, πίνακες, ζωγραφίαι, σχεδιάσματα, μελέται, μετάλλια, τοιχοκολλημάτα, ὁλόκληρον τὸ πολυποικίλον καὶ ἀπέραντον ἔργον τοῦ Γύζη, ἀπογόνου ἀξίου τῶν μεγάλων ἐκείνων καλλιτεχνῶν τῆς Ἀναγεννήσεως, οἱ ὁποῖοι ἐπέμιζαν τοὺς ναοὺς καὶ τὰ παλάτια μετὰς εἰκόνων τῶν, πρῶτην δὲ φορὰν βλέπομεν τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα βραίνει ὅλοον μεγαλυνόμενον, παρουσιαζόμενον ἐνώπιόν μας ὡς εἰς μουσεῖον ἰδικόν του: εἰς καθὼν ἀξίον τῆς φήμης, τῆς δόξης καὶ τῆς μεγαλοφυΐας του.

— Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθν. Πινακοθήκην ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Κερκύρα κ. Μαυρογιάννη μικρᾶ εἰκὼν καλλιτέχνης τέχνης, παριστώσα τὴν Παναγίαν μετὸν Ἰησοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν παραπλευρῶς.

— Ὁ κ. Β. Κοντόπουλος ἀπεπεράτωσε προσωπογραφίαν τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου.

ΓΑΛΥΠΤΙΚΗ

Ὁ κ. Θ. Θωμόπουλος ἤνοιξε μετὰ τῶν ἀδελφῶν Νομικοῦ καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως, διακοσμητικῶν τεχνῶν πλαστικῆς.

— Εἰς τὴν Γενεὴν θὰ ἐγκριθῇ ἀνδριάς εἰς τὸν Καλὸν βίον.

ΕΞΕΛΟΘΗΣΑΝ

Ι. Γ. Σακελλαρίδου. — Ὁ Φάρος τῆς Ἀνατολῆς. Ἐγκυκλοπαιδικὸν ἡμερολόγιον Ἔτος Β'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Μετ' ἐκτάκτου τυπογραφικῆς φιλοκαλίας καὶ κατάμεστον ἐνδιαφερούσης ὕλης ἐξεδόθη ὁ Φάρος τῆς Ἀνατολῆς, ἀληθῆς φάρος γνώσεων καὶ πληροφοριῶν.

Ἐρνέστου Ναβίλ. Τὸ πιστεύω τῶν χριστιανῶν. Μελέτη θρησκευτικῆ. Μετάφρασις Γεωργίου Φιλάρτου. Ἀσπασία τοῦ Περικλέους. Ἐν Ἀθήναις. Μετ' εἰκόνων. Ἱστορικὴ μελέτη λίαν ἐνδιαφέρουσα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐν τῇ Revue du bien ἐδημοσιεύθη μελέτη μετ' εἰκόνων περὶ τοῦ ζωγράφου Jan Dédina.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

Ψυχιατρικὴ καὶ νευρολογικὴ ἐπιθεώρησις. Μηνιαῖον ἐπιστημονικὸν περιοδικόν. Διευθυντῆς Σ. Βλαδιανός. Ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Ζήνωνος ἀρ. 16. Συνδρομὴ ἔτησις ἀρ. 6.

Ζωγράφος Χ. Ἐν Ρώμῃ εἶνε ἀποκατεστημένη μία Ἑλληνικὴ ζωγράφος πλουσιωτάτη, ἡ κ. Σείλμαν, ἐκαδέληφ τῆς δεσποινίδος Λασκαρίδου.

Φωτογράφος Χ. Ὁ κ. Ρωμαῖδης ἀνάλαβε νὰ φωτογραφίσῃ ὅλα τὰ ἔθλια λόγους τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν, ἧτοι τὴν μονὴν Ἀγ. Λαύρας, παλαιὰν καὶ νέα, τὸ λάβαρον, τὸ Μ. Σπήλαιον κλπ.

Σ. Τ. Σύρον. Ὁ Λεονάρδος Δα Βίντση ἦτο φύσει ἐπαρθεύς, εἰργάζετο διὰ τῆς ἀριστερᾶς δεξιῆς ἢ ἀπεύθε, διὰ τῆς δεξιᾶς δὲ δεξί τῆς ἐργασίας ἀπῆι ἐπιμέλειαν ἢ προσοχήν. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἔγραφεν ἀνάποδα, ὡστε τὰ γράμματα ν' ἀναγινώσκονται μόνον πρὸ καθρέπτου.

Συνδρομητῆρια Ν. Εἰς ἄγγλος συγγραφεὺς ἰσχυρίζεται ὅτι μετὰ τρία πράγματα αἱ γυναῖκες πρέπει καὶ δὲν πρέπει νὰ ὁμοιάζου. Πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸν κοιλίαν, ὅστις δὲν ἀρίνη ποτὲ τὸ σπῆτις του δὲν πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸν κοιλίαν καὶ νὰ πῆρουν μαζὴ τῶν πᾶν ὅ,τι ἔχουν. Πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸν ἤνῳ. ἢ ὅποια δὲν ὀμλεῖ ἂν δὲν τῆς μιλῆσιν δὲν πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸν ἤνῳ καὶ νὰ ζητοῦν νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν τελευταίαν λέξιν. Πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸ ὥρολόγιον τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον βαδίζει πάντοτε κανονικῶς δὲν πρέπει νὰ ὁμοιάζου μετὸ ὥρολόγιον τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον ἀκούεται ἐπ' ὅλην τὴν πόλιν. Σεῖς τί λέτε;

Παλατιῶ φίλω. Ἐνταῦθα. Ὁ Χαλεπᾶς εἶνε παράφρων ἀπὸ 15τίας. Τὸν «Σάτυρον» εἰργάζετο ὅτε ἦτο ἀκόμη μαθητῆς. Ἐν Γερμανίᾳ ἔμεινεν 3 ἔτη. Εὐπαίδευτος καὶ εὐφάνταστος εἰς τίποτε δὲν ἠγχαριστέτο. Ἐπιλοτῆναι καὶ κατεστρεψε. Τὴν Μήδισαν εἰς φυσικὸν μέγεθος ἡ ὄψις ἔθραυσεν ἡ ὁ πατὴρ του, ἀρῶ ἕνεκα αὐτῆς παρεφρόνησε ὁ ἀτυχὴς καλλιτέχνης.

Ε. Κ. Ἡ κυρία Βιργινία Prall εἶνε Ἀγγλὴ ζωγράφος διακεκριμένη. Αὐτῆς ἔργον εἶνε ἡ ἐν τῷ παρόντι τεύχει δημοσιευμένη εἰκὼν «Πρὸ τοῦ Σταυροῦ» ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει εἰκὼν τῆς Κλεοπάτρας, ἐν ἧ τὸ ὄνομα τῆς Prall μετεπατίσθη ἐξ ἀδελφίας εἰς Pazzi.

Μετὰ τοῦ παρόντος φύλλον λήγει ἡ α' ἐξαμηνία τοῦ β' ἔτους. Οἱ ἐξάμηνιοι συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ὅπως καταβάλωσιν ἐγκαιρῶς καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς β' ἐξαμηνίας.

Καλύμματα «Πινακοθήκης», τοῦ πρώτου τόμου, πωλοῦνται εἰς τὸ ἐν ὁδῷ Βουλῆς ἀρ. 5 βιβλιοδετεῖον τοῦ κ. Μαστραποστόλη.

Οἱ πληρώσαντες συνδρομηταὶ τῆς «Πινακοθήκης», τὴν συνδρομὴν τῶν καὶ μὴ λαβόντες ἔτι τὸ «Πάσχα ἐν Ἑλλάδι», παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιήσων τὸ γραφεῖον μας.

Ἐν φύλλον τῆς «Πινακοθήκης», ἀποστέλλεται δωρεάν, ὡς δῆγμα, εἰς πάντα αἰτοῦντα.

ΤΡΑΕΥΤΑΙΑΙ ΑΚΤΙΝΕΣ. — Ἐργον τοῦ γνωστοῦ καὶ παρ' ἡμῖν Γάλλου ζωγράφου Σαμπᾶ, παραμειναντος πρὸ δύο ἐτῶν ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον ἐν Ἀθήναις. Αἱ «Τελευταῖαι ἀκτίνες» κρίνονται ὡς τὸ ἐπιτυχέστερον ἔργον του.

ΚΡΙΝΗ. — Εἶνε ἐστημένη ἐμπροσθεν τῆς Ἐθνικῆς πινακοθήκης τοῦ Βερολίνου.

Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ. — Ὁ μᾶλλον διακεκριμένος ἐν Σμύρνῃ ζωγράφος, Μαθητῆς τοῦ Λύτρα, Ἰακωβίδου καὶ Γύζη, Ἐσπούδασε νεώτατος εἰς Μόναχον, μετ' ὃ μετέβη εἰς Πάριον ἐνθα ἔκαμε σπουδὰς τινὰς καὶ τὸν μέγαν πίνακα τῆς «Χειροτονίας τῆς καλογοραίας» ἣν ἐδημοσίευσεν ἡ «Πινακοθήκη», καὶ ἧτις ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ κ. Μακασλή. Εἰς τὰ καλὰ αὐτοῦ ἔργα συγκαταριθμεῖται ἡ προσωπογραφία τοῦ κ. Κλ. Ραγκαβῆ, τοῦ ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτοῦ. Λίαν εὐπαίδευτος καὶ φιλαναγκώστης — προσὸν ἐξαιρετικὸν διὰ τοὺς ἡμετέρους καλλιτέχνας.

Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνδρομηταὶ τοῦ ἄλλοιτε ἐκδομένου «Μουσειῶν», καὶ ἤδη συνδρομηταὶ τῆς «Πινακοθήκης», παρακαλοῦνται ὅπως συνενοῦνται ἐφεξῆς μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἡμετέρου ἀνταποκριτοῦ κ. Α. Παπαδοπούλου συντάκτου τῆς ἐφημερίδος ἡ «Ὁμόνοια», παρ' οὗ θέλουσι λάβῃ τὴν ὡς δῶρον διδομένην μεγάλην φωτοτυπίαν. Παρὰ τῷ αὐτῷ κ. Ἀνταποκριτῇ πωλοῦνται σώματα τοῦ Ἄου ἔτους καὶ σειραὶ τοῦ Βου τῆς «Πινακοθήκης», ὡς καὶ αἱ ἐκδόσεις αὐτῆς, «Χρυσάνθεμα», «Ἐντυπώσεις ζωῆς», «Κρυφὸ σχολεῖο», κλπ.

Δ. ΚΑΒΡΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

— Ὁδὸς Σταδίου 56. —

Ἀριστοτεχνικὴ ἐκτέλεσις φωτογραφῶν παντὸς μεγέθους. Στάσεις καὶ φωτοσκιάσεις καλλιτεχνικαί. Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ κ. Κάβρα ἰκανοποιεῖ ὅλα τὰ γούστα καὶ ὅλας τὰς ἰδιοτροπίας.

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΦΡΙΞΟΥ ΑΡΙΣΤΕΩΣ

ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,"

ΦΩΤΟΓΥΨΙΑ ΕΙΣ ΜΕΓΑ ΣΧΗΜΑ

Διανέμεται δωρεάν πρὸς τοὺς προσληρόνορας συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης».

Διὰ τοὺς μὴ τοιοῦτους δρ. 3.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

"ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ... Σελ. 208. Ἐκδοσις Β'.

Δρ. 3.

"ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ... Διηγήματα εἰκοτογραφήμενα. Σελ. 64. Δρ. 2

πολλῶν χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 184. Δρ. 3.

"ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ... Πεζὰ ποιήματα μετὰ

πολλῶν χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 184. Δρ. 3.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, πίναξ Ν.

Γύζη. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 2.

"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, δράμα Φρ. Κοππέ,

κατὰ μετάφρασιν Ἀγίδος Θέρου. Τιμῆται δρ. 1. Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χαρτου δρ. 2.

ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, δράμα Ν. Λάσκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου. Τιμῆται δραχμῆς.

"ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,, Λυρικά ποιήσεις Αἰμυλίας Κούρτελη Δρ. 2. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης», δρ. 1.

"Ἄπαντα πωλοῦνται εἰς τὰ

γραφεῖα μας.

"ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΩΝ,,

Περιέχει μελέτας καλλιτεχνικὰς καὶ φιλολογικὰς, ὡς καὶ σειρὰν ἑννενάκοντα ἔργων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν εἰς ἐγχρώμους φωτοτυπίας καὶ φωτοτυπικογραφίας μετὰ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν. Τὸ ὠραιότερον λεύκωμα τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πινακοθήκης» ἀντὶ δρ. 3. Χαρτόδετον δρ. 4.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΞΕΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Θ. ΙΣΣΑΡΙΣ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΤΑΤΟΝ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

SPLENDID

Ἐστιατόριον τοῦ αὐτοῦ ξενοδοχείου.

Μέγιστα αἴθουσαι ἠλεκτροφώτιστοι.

Μουσικὴ τρίς τῆς ἐβδομάδος.

Δίδονται οἰκογενειακὰ γεύματα.

Supper μετὰ τὸ τέλος τῶν θεατρικῶν παραστάσεων.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

Φύλλα τῆς «Πινακοθήκης» πωλοῦνται ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς «Ἐστίας», Σαλιβέρου, Ἐλευθερουδάκη, Μπέκ. Ἐν Πειραιεὶ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Γ. Ἀλεξάκη. Ἐν Κερκύρῃ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Σ. Γουλι. Ἐν Σύρῳ Λαρίσση, Ναυπλίου, εἰς τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημεριδῶν. Ἐν Καλάμαϊς εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Βουγιούκα. Ἐν Τήνῳ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πρόδου». Ἐν Πόρτ Σαϊδ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Παπατζωποπούλου. Ἐν Σμύρῃ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀμαλθίας». Ἐν Ν. Ὑόρκῃ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀτλαρτίδος». Ἐν Καρλοβασίῳ Σάμον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ν. Σαράντου. Ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἰριδος».

Ἄνταποκριταί. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀλ. Παπαδόπουλος δημοσιογράφος, ἐν Ζακύνθῳ Α. Ζῶης διευθυντὴς «Μουσῶν», ἐν Πάτραις Ε. Θωμόπουλος, ἐν Πύργῳ Τρόφων Κανελλόπουλος, ἐν Ὀδησσῷ Α. Μάλτος, (Rue Puschkin 70), ἐν Χαρίσις Ἀρτεμισία Λαυδράκη ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἡρ. Φερνάνδης (Οἶκος Ἀλλετινῆ), ἐν Βερολίνῳ Ἰω. Χατζηλουκάς, ἐν Παρισίσις Π. Διδάρης ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει Κ. Κορτογιάννης, ἐν Καιρῷ Ν. Κούτσιρας.